

Profetari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Nr. 24 (160)
Anul VII
14 Iunie 1958

ÎN DELTA
(pag. 5-6)

Fotografie de
ing. M. BOTZAN

În acest număr:

pag. 4 — Artă plastică, muzică, cinema.

pag. 5-6 — Cuzmin Feodor a părăsit năvoadele — de Horia Liman.

Poezii de Ion Brad, Dimos Rendis, H. Grănescu.

pag. 7 — Oppenheimer contra Teller — de Maria Lovinescu.

pag. 8-9 — Simplu dar complicat — reportaj de anticipație despre o problemă actuală — de Viorel Burlacu.

pag. 10 — Două povestiri și o eroină — de A. Finoghenov.

pag. 11-12 — Vă rugăm o singură propunere — ancheta de Gh. Florescu.

Trei poeți francezi tălmăciți de Maria Banuș.

pag. 13-14 — Autocritica — sau o întâmplare pe nedrept uitată de povestitor — schiță de Vasile Bolocan.

pag. 14-15 — Farul 4 — capitolul VI — roman de Maria Roman.

pag. 15 — Bloc-notes: Elvis pleacă militar — de Sașa Georgescu.

pag. 16-17 — Ah... zgomotul! — de Radu Nor.

pag. 18-19 — Cairo — fotoreportaj de Cik Damadian.

pag. 20 — Sfaturi practice.

pag. 21 — Litoralul vă așteaptă.

Cuvinte încrucișate.

pag. 22 — Sport.

pag. 23 — În jurul globului.

pag. 24 — Anul Geofizic internațional în caricatură de Adrian Lucaci.

Înșe — Desene satirice de Dumitru Negrea.

Tia Peltz: portrete — abulă.

PRIVIȚI CU NOI!

PENTRU ÎNCEPĂTORI emoția este tot aift de mare ca și când s-ar arunca în gol fără cablul care nu-l lasă să se prăbușească. Dar antrenamentele pe care viitorii parașutiști clujești le fac, zi de zi la „turn”, îl învață cu „căderea” în gol. Și, într-o bună zi, ei nu vor mai avea emoție nici când vor sări din avion...

Fotografie de C. RADU

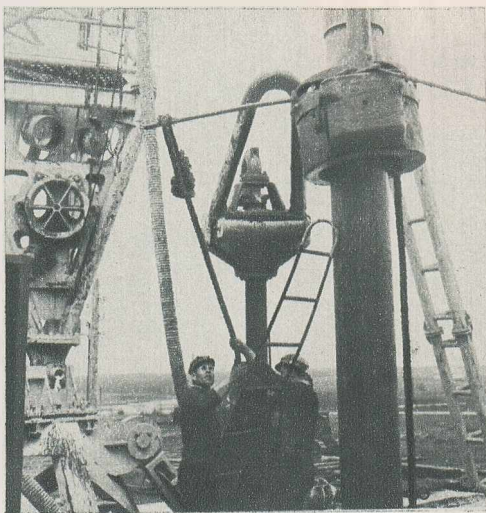

BARONUL MÜNCHAUSEN pe scena Teatrului Tineretului. De data aceasta însă interpretarea a fost incredințată „artiștilor” grădinișel de zi cu orar redus nr. 19, raionul 1 Mai din București. După cum se vede „artiștii” nu par a fi intimidăți, cu excepția „turcului” din primul plan care... a așipit. Aplauzele publicului însă l-au trezit la realitate.

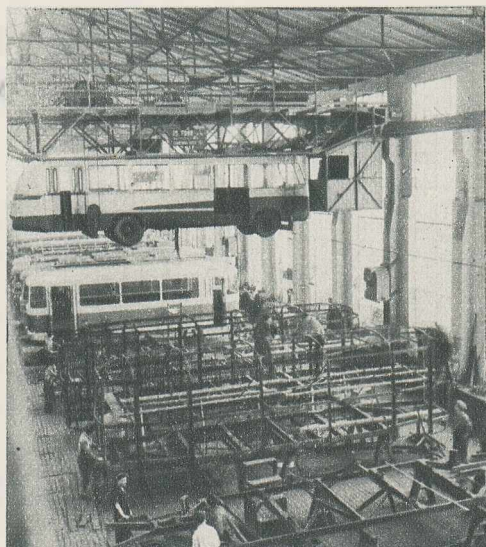
Fotografie de Dan BÎRLĂDEANU

CASA E ÎNTR-UN MUZEU: Muzeul Satului din București — iar artiștii, niște amatori: elevi ai Școlii populare de artă. Dar din asemenea exerciții, pictorii de mline vor deprinde multă îndemnare.

Fotografie de C. RADU

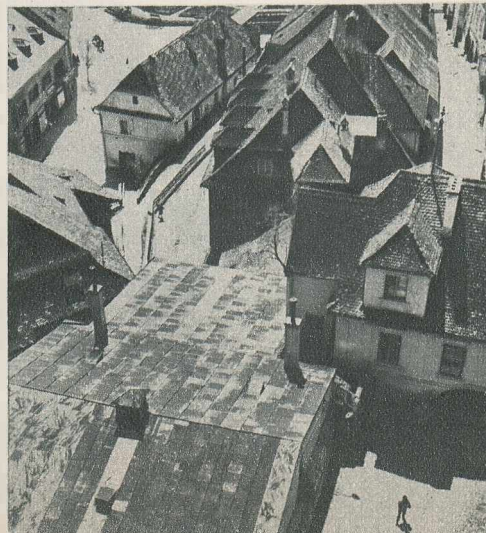

PETROL ÎN BĂRĂGAN? Răspunsul îl vor da lucrările de prospecțiuni și de explorări geologice ce se fac în Cîmpia Romînă pentru descoperirea de zăcăminte petrolifere. În acest scop a fost pusă în funcție o instalație romînească de foraj — 4.L.D. — realizată de Uzinele 1 Mai Ploiești.

SI-A LUAT... „ZBORUL” UN NOU TROLEIBUS construit în Atelierele centrale I.T.B. din Capitală. În același timp, sectorul montaj-vagoane, frunț pe ateliere, lucrează la o nouă serie de remorci pentru tramvaie care vor contribui la îmbunătățirea transportului în comun al bucureștenilor.

Fotografie de C. RADU

ACOPERIȘURI DE BURG MEDIEVAL și nu numai acoperișuri, ci și case, și străzi, și cartiere întregi... Ați recunoscut peisajul? Este cel care poate fi admirat din turnul străvechii cetăți a Sighișoarei.

UN LOCUTOR din planeta Marte? Nu! O sculptură supra-realistă din zilele noastre? Nici asta! E o figurină din lut ars, datînd din epoca neolitică (aproximativ 5.000 de ani î.e.n.). Idolul acesta, care reprezintă schematic chipul feminin, poartă pe cap un disc asemănător unei... pălărioare.

Descoperită în cartierul Brăllița cu prilejul unor săpături arheologice, această piesă, unică în țara noastră, se află în muzeul de istorie al orașului Brăllia.

Fotografie de B. PETROVICI

UN NOU PRODUS al fabricii produse zaharoase „Bucureș ciocolata dietetică în care zahărul a fost înlocuit cu zaharina. Diabeticii pot și ei să consume fără grijă, ciocolata...

Fotografie de R. RO

Primul automobil de fabricație chinezească, „Vintul de răsărit”, realizat în cinstea celei de a doua sesiuni a Congresului al 8-lea al Partidului Comunist Chinez, a fost prezentat delegaților la Congres. În fotografie: președintele Mao Tze-dun admirând eleganta limuzină.

O VIBRANTĂ CHEMARE LA LUPTĂ CONTRA UNUI RĂZBOI ATOMIC

Sînt în viață astfel de clipe în care simți că toate inimile bat într-o singură inimă, mare și bună. Astfel au fost cele din noaptea de 5 iunie cînd în Sofiensall din Viena, în fața reprezentanților a 78 de țări ale lumii, Congresul F.D.I.F. și-a încheiat lucrările cu vibrantul „Manifest către toate femeile, către toate mamele lumii”.

Acest document a fost fărînit de cele mai sfînte năzuințe ale femeilor din lume, de îngrijorarea și simțul lor de răspundere față de problemele majore ale vieții. „...Experiențele nucleare seamănă moartea lentă în rîndul copiilor noștri... Condamnăm guvernele care continuă încă aceste experiențe și cerem ca ele să fie de îndată încetate... Împună cu toate popoarele cerem dezarmarea...”

După cele cinci zile și cinci nopți de muncă, de discuții, de frămîntată analizare a celor mai importante chestiuni privind rolul și răspunderea femeii în societate, apărarea păcii, educația copiilor, Congresul a exprimat hotărîrea femeilor lumii, care reprezintă jumătate din omenire și de care depinde în mare măsură preîntîmpinarea unui război atomic și instaurarea păcii!..

Cuvintele solemne ale Manifestului de la Viena sună clar și răspicat: „Declaram că dușmanii al copiilor noștri și al întregii omeniri pe cel care pregătesc războiul atomic”.

T. I.

Aspect din sala Congresului.

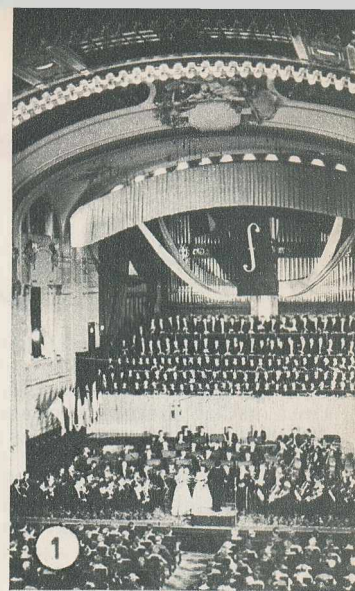
ARTA APROPIE POPOARELE

Recent s-a încheiat cu succes, în capitala Republicii Cehoslovace, Festivalul muzical internațional „Primăvara la Praga 1958”, la care au participat numeroase personalități muzicale din întreaga lume.

În sala Smetana (foto 1), în cadrul tradiționalului concert de încheiere a Festivalului, filarmonica cehă, sub conducerea dirijorului Dean Dixon (S.U.A.), a interpretat Simfonia a 9-a de Beethoven.

★

În cadrul turneului său în U.R.S.S., dirijorul american

fotocronica
FLACĂRII

Leopold Stokovski (foto 2) s-a bucurat pretutindeni de o frumoasă primire. Marele dirijor și-a mărturisit, într-un interviu acordat unui ziarist român, sentimentele de prietenie pentru Uniunea Sovietică și dorința de a vizita România.

Artiștii romîni de circ aflați în turneu în U.R.S.S. au fost întîmpinați cu căldură de către publicul moscovit. În fotografie (3): după una din reprezentații, artiștii romîni sînt felicități de colegii lor sovietici.

PENTRU CA LUMEA SĂ NU AFLE...

În urma judecării apelului în procesul Danilo Dolci, ministerul de interne al Italiei a luat hotărîrea de a retrage pașaportul scriitorului italian pentru „vina” de a fi vorbit, în cursul unei călătorii întreprinse în Occident, despre mizeria înspăimîntătoare a sărăcimii siciliene. Represaliile contra lui Dolci au fost determinate și de faptul că ancheta sa asupra mizeriei din Sicilia a trezit un ecou atît de puternic, în Suedia de pildă, încît — după cum afirmă Agenția Italia — la Stockholm a luat ființă o „Asociație a prietenilor lui Dolci”, ai cărei membri intenționează să viziteze Sicilia, pentru a se convinge personal de aceste grozăvii (cunoscute și cititorilor „Flacării” din reportajul „Nu departe de catedrala din Palermo”, apărut în nr. 21).

Regiunea
Hunedoara-Deva

NEDUMERIRI...

Cronica melomanului

Am încercat, în ultimele zile, să privesc expozițiile de pictură nu cu ochiul cronicarului, ci cu al unui vizitator care caută să-și facă, pe lângă educația artistică, și o părere despre ceea ce reprezintă astăzi pictura românească. E interesant—nu-i așa?— să fii din când în când omul de pe stradă care judecă fără părtinire produsul minții și simțirii celor care exprimă artistic ceea ce trăiești și tu. Am văzut destul de multă plastică, frumoasă, interesantă, diferențiată ca fel de exprimare de la artist la artist, și am văzut și talente certe. Dar am văzut mai ales multe flori, peisaje, naturi moarte, portrete, nuduri... Și așa, tot privindu-le, gândul mi-a pornit spre un alt vizitator al muzeelor noastre, prin anul 2000; parcă l-am și auzit exclamând: „Ia te uită cum și-au trăit cei de la mijlocul secolului trecut!... Nimeni nu muncea, treabă nu se făcea, toți priveau în extaz cimpuri sau vase cu flori, femei goale, portocale frumos așezate pe mese... Idilic, nu?” Și dacă vreunul dintre tinerii talentați de astăzi va ajunge eventual să fie întrebat de acel vizitator ce făcea lumea pe vremea când el picta aceste pânze, probabil că va da din umeri, neînțelegând întrebarea, sau supărat că „omul anului 2000” n-a știut să aprecieze „mărețul său talent” care trece peste preocupări mărunte ca, de pildă... viața.

Dar să nu mergem neapărat atât de departe. Să ne oprim puțin și astăzi în expoziții, la orele când sînt mai aglomerate și când observi cu satisfacție ce diferită e compoziția vizitatorilor din punct de vedere al preocupărilor și vîrstelor. Pe toți aceștia vor să-i convingă unii dintre artiștii noștri că nu există decît ceea ce s-a născut singur, fără ajutorul omului: natura? Să fim serioși! Nu-i vor convinge, căci ei știu că mai există și altceva, pentru că ei trăiesc viața, munca, satisfacțiile ei. Nu se cere în artă „consemnare” în sensul gazetăresc, dar e posibil să nu consemnăm ceea ce există esențial în jurul nostru și deci și în noi? E cinstit să înăbușim ceea ce există, pentru a exprima — și de multe ori stingăci — ceea ce am văzut la alții și în special în reviste cu iz estetizant? A nu ține seama că trăim acum, aici, astfel, înseamnă a ne minți și a ne trăda pe noi înșine.

Nu poți să nu fii de acord cu acei care susțin că simt nevoia să se exprime plastic într-un anumit fel. Firește: fiecăruia stilul său. E vorba însă nu numai de *felul* în care spui — ci și de *ce* spui.

Iată-l, de pildă, pe Marin P. Constantin, Vreo 40 de rame te îmbie să le privești conținutul, în genere sumbru, cu un colorit destul de lipsit de armonie, cu linia pe alocuri nehotărîtă, uneori pierdută într-un cenușiu (ca „Peisajul pe ploaie”) care nu mai seamănă cu nimic. Lipsa de optimism se vedește și mai clar acolo unde mișcarea ar permite să se întrezărească viața (de pildă, „Femeie cosînd” sau „Spălînd rufe”). Într-un colț de expoziție, iată că artistul își amintește că ar putea face și compoziție („Răzvad 1907”). Și-i gata alibiul dacă-l întrebi cumva de ce nu a abordat și acest gen.

Alături de el, Maria Manolescu expune și ea peste 40 de gravuri, litografii, laviuri și desene. Cu un frumos simț al proporțiilor, redă o serie de „instantanee”, de cele mai multe ori bine inspirate. Dar ce contrast între titluri și lucrări! „Uscatul cînepii”, „Țărani la tirg”, „Mulsul oilor”, „Gospodărie din Ceahlău” etc. N-ai zice că o preocupă aspecte esențiale ale vieții noastre? Este vădit însă că a căutat numai pitorescul. Din „Gospodărie” se văd numai niște dărăpănături. „Joc în doi”, „La vie”, de asemenea nu au reușit să pună accentul pe reprezentativ. Iar peisajele din Herculană — mai multe la număr — nu ne aduc ce am fi așteptat: omul nou, omul muncii, stăpîn pe frumusețile patriei, beneficiar al minunatei stațiuni.

Eugen Gîscă lucrează și el, ca și Marin P. Constantin, pe o partitură sumbră, dar reușește mai bine să... iasă la lumină. În cele vreo 30 de lucrări, unele mai optimiste, s-a strecurat de asemenea o compoziție, dar cu temă istorică („Horia, Cloșca și Crișan”) și un peisaj care pretinde să înfățișeze și munca („Strînsul finului”), dar nereprezentativ. La Ioana Olteș, care reușește să dea lucruri gingașe pentru copii, pictura pare să fie un lucru chinuitor, obsedant, în care trece în revistă gânduri necăjite, îmbrăcate în forme și culori corespunzătoare unor stări sufletești subiective.

Despre tînărul Ion Nicodim ar fi multe de spus, și cu mai multă dojană încă, deoarece talentul lui deosebit îl diferențiază de cei mai mulți din generația sa. Cu o asemenea sensibilitate și simț al proporțiilor, cu o asemenea stăpînire a tonurilor armonioase, ce n-ar putea da el pentru artă, dacă nu s-ar lăsa antrenat pe un drum care nu-i aparține? Crede oare tînărul pictor cu adevărat în magia formelor deformate și a culorilor decolorate? Crede el că joacă abuzivă cu albul înseamnă calea spre exprimarea sinceră a optimismului juvenil? Pictorul n-a găsit oare nimic între pînzele sale care să reprezinte altceva decît îmbrățișarea pătimașă a formelor cu lumină? A dat înainte lucrări care au stîrnit admirație, ca „Enescu cîntînd lui Luchian” sau ca „30 Decembrie 1947”. N-a mai realizat nimic pe această linie?

Iată nedumeririle unui vizitator și unele întrebări pe care firesc și le pune. De pildă: un inginer, un tractorist, un profesor, un muncitor din uzină, lucrînd pe linie profesională, își au angajată și conștiința. Oare un artist nu are nici un fel de răspundere față de epocă, de societate, de lumea în care trăiește?

Aceste probleme trebuie dumerite, spre a nu-l lăsa pe vizitatorul expozițiilor încărcat cu prea multe întrebări care-și așteaptă răspunsul. Dar nu numai unul teoretic!

C. NEAGU

„BOEMA” LA IAȘI

Boema este un spectacol dificil de realizat, deși frecvența lui pe scenele afitor teatre muzicale pare a dovedi contrariul. A-mestecul de lirism italian și comedie amară franceză, împletirea sentimentalismului cu unele elemente de dramă realistă, cer — pentru a nu părea hibridă — un bun dozaj al muzicii și mijloacelor scenice. Și dacă teatrul de operă din Iași n-ar avea încă vîrsta care se înscrie de obicei în capitolul „Începuturilor”, am putea spune că spectacolul *Boema* a însemnat pentru acest colectiv o adevărată probă de maturitate, trecută de altfel cu deplin succes.

Premiera Operei ieșene se înscrie printre acele spectacole, atât de rare, în care criticul devine pe nesimțite un participant docil al acțiunii scenice. dornic să afle — pentru a suta oară — ce se va înfîșura cu Mimi și Rodolfo.

De altfel observatorului „obiectiv” nu i se oferă nimic cu ostentație. Deși nu lipsit de îndrăzneală, spectacolul este armonios, echilibrat, fără aporturi prea vizibile ale realiza-

torilor săi — cu excepția poate a viziunii scenografice, care încadrează fiecare tablou într-o ramă cu o ușoară oblicitate, creînd un fericit inspirat sinfămint de evocare, fără a dăuna intensității dramei. O regie (Tăbăcaru Dumitru și Zaharescu George) care s-a preocupat, pe bună dreptate, de tratarea interioară a conflictului, evitînd cu orice preț grandilocvența — și un mănunchi de interpreți sinceri, dăruiți rolurilor, contribuie la realizarea acestui spectacol în care simplitatea nu dăunează adîncimii și veridicului — ci, dimpotrivă, le pune în valoare.

În rolul Mimi, tînăra soprană Bernadota Mirza a dovedit că frazearea și nuanțarea inteligentă, îngrijită, constituie una din calitățile de preț ale cîntărețului, mai ales cînd sînt dublate de un joc de scenă sincer. Partenerul ei, Ion Jorgulescu, posesor al unui glas viguros, poate prea dramatic pentru rol, a oferit — în special în al treilea act — momente de elevație muzicală. Ștefan Vasile în Marcello, desfașurîndu-și poate prea mult re-

gursele vocale într-un rol ce se cere tratat mai lejer, Ion Prîsăcaru în Colline, glas masiv, dublat de talent actoricesc remarcabil (mai ales în vestita arie a paltonului), Ella Urmă cu unele stridențe, dar în general veridică și convingătoare, Costel Simionescu sigur și dezinvolt în Schunard — împreună cu alți interpreți episo-dici — au încheiat acea diversitate de caractere, unite totuși sub aspectul mizeriei și al desperării mute, caractere care dau viață spectacolului, ferindu-l de tentaculele melodramei.

Dar, dacă este întotdeauna adevărat că dirijorul are o contribuție esențială la realizarea unui spectacol muzical, în cazul lui Radu Botez, se poate vorbi despre o omnipotență a sa, care — de la cizelarea și dozajul fiecărei fraze a solistilor, pînă la admirabila echilibrare sonoră a orchestrei — a impregnat *Boemei* muzicalitate și gust.

Faptul că tineretea interpretelor poate întineri întregul spectacol este dovedit — și nu pentru prima oară — de colectivul Operei din Iași.

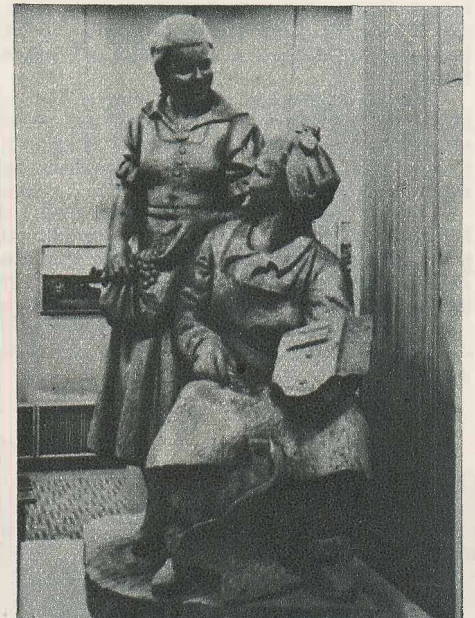
I. H.

ÎN SALA „Nicolae Cristea”, sculptorul A. Revesz a prezentat, printre alte lucrări ale expoziției sale personale, și această sculptură în lemn intitulată „Alianța”.

ÎN PROGRAMUL VIITOR
PE ECRANE:

MINCIUNA

Consecrat vieții tineretului studentesc, viitorilor intelectuali și artiști, filmul cehoslovac *Minciuna* (Viața ușoară) al regizorului Milos Makovec are la bază un scenariu scris de Milena Tobilova. Mediul căminului studentesc în care se petrece acțiunea este descris cu multă sinceritate de autoare, care-l cunoaște cît se poate de bine, ea însăși fiind încă studentă a Institutului de Cinematografie. În fotografie, doi dintre interpreții principali ai filmului, Alena Martinovska și Vladimir Mensik.

Cuzmin Feodor A PĂRĂSIT NĂVOADELE

de Horia LIMAN

argați la conacul lui. Coseau și cărau amîndoi finul, grijeau de vite, de casă — fără o cămașă pe ei. Finul și fina se băgaseră iobagi la naș. În Periprava. Acolo unde vietățile apelor și ale văzduhului zburdau în libertate.

— Dar, în 1951, cînd cherhana nu mai era a lui Ditco, ci a statului, am devenit paznic. Pentru puțină vreme. Eram tînăr și puteam să fac ceva mai bun. M-am apucat de pescărie.

E greu să părăsești girliciurile înguste, gîtuite de nămolul turbureșilipicios, de stufărișuri sălbatică și încilcite, jepșile în care nuferii mătăsosi își desfac petalele alături de ciulinii întunecați ca tăunii și țepoși ca mistreții. Aici caracuda are reflexele mate ale aramei coclite. Spuma vîrtejurilor de apă și a puhoaielor ascunde șerpuirile rezezi ale știucilor neastîmpărate, ale ciortanilor pîntecoși, ale linului mărunț și subțire și ale crapului cu solzii strălucitori. Pari de vîntire sau de taliane²⁾, ca niște puietii abia plantați sau ca virfurile unor stilpi de telegraf, își semnaleză prezența pe la cotituri și ațin calea cîrdurilor de pește.

— Mult, mult pește îi în Deltă. Cite unul care avea mai multe vîntire, prindea și zece-cincisprezece mii de chile-n săptămînă. Aducea la cherhana, dar negustorul îl lăsa să putrezească. Așa îi obliga pe pescari ca să-i dea peștele mai ieftin, iar ei îi rămîneau totdeauna datori. Cînd ieșeam cu năvoadele, contam pe șapte-opt sute de lei pe lună, dar dacă primeam o sută... Azi, pes-

1) Tulpina stufului.

2) Unelte pescărești.

— Mola! Gata de plecare!

Liberă de țarm, șalupa s-a desprins încet și a pornit în larg. În urma ei, valurile au zburcît în volburi spumoase. Iar Tulcea — bătrînul Aegyssus, despre care Ovidiu vorbea ca de o veche cetate — a rămas suspendată pe dealurile ce străjuie Dunărea, închîpuind un peisaj de port mediteranian. Am lăsat în urmă fostul ceair al neguțătorilor din veacurile trecute — azi, frumoasă grădină publică — și bazarul oriental, amintire a stăpînirii otomane — azi, din lipsa de grijă a sfatului popular, o paragină, cu toate că e monument istoric.

Șalupa împinge puternic în larg.

Acolo unde ceatalul aruncă un dinte de pămînt spre farul pe jumătate inundat de ape, marele fluviu își desface brațele către întinderile albastre ale Pontului Euxin, „marea cea mare“. Acolo

începe împărăția fără de sfîrșit a stufului, vestita și tainică Deltă a Dunării. Este împărăția miraculoasă a apelor, a hățîșurilor încă necălcate de piciorul omului sau de lotcile pescarilor, este împărăția smîrcurilor, a cotloanelor umbrite, a torentelor care imaginează cascade și a piraielor care țîșnesc în cotituri fulgerate sau mor în meandre. Acolo, stăpîna atotputernică este apa.

Și, totuși, Cuzmin Feodor a părăsit năvoadele.

— M-am născut la Periprava. Tăiam și stuf, dar în aprilie, cînd suliga¹⁾ venea mare, plecam la pescuit.

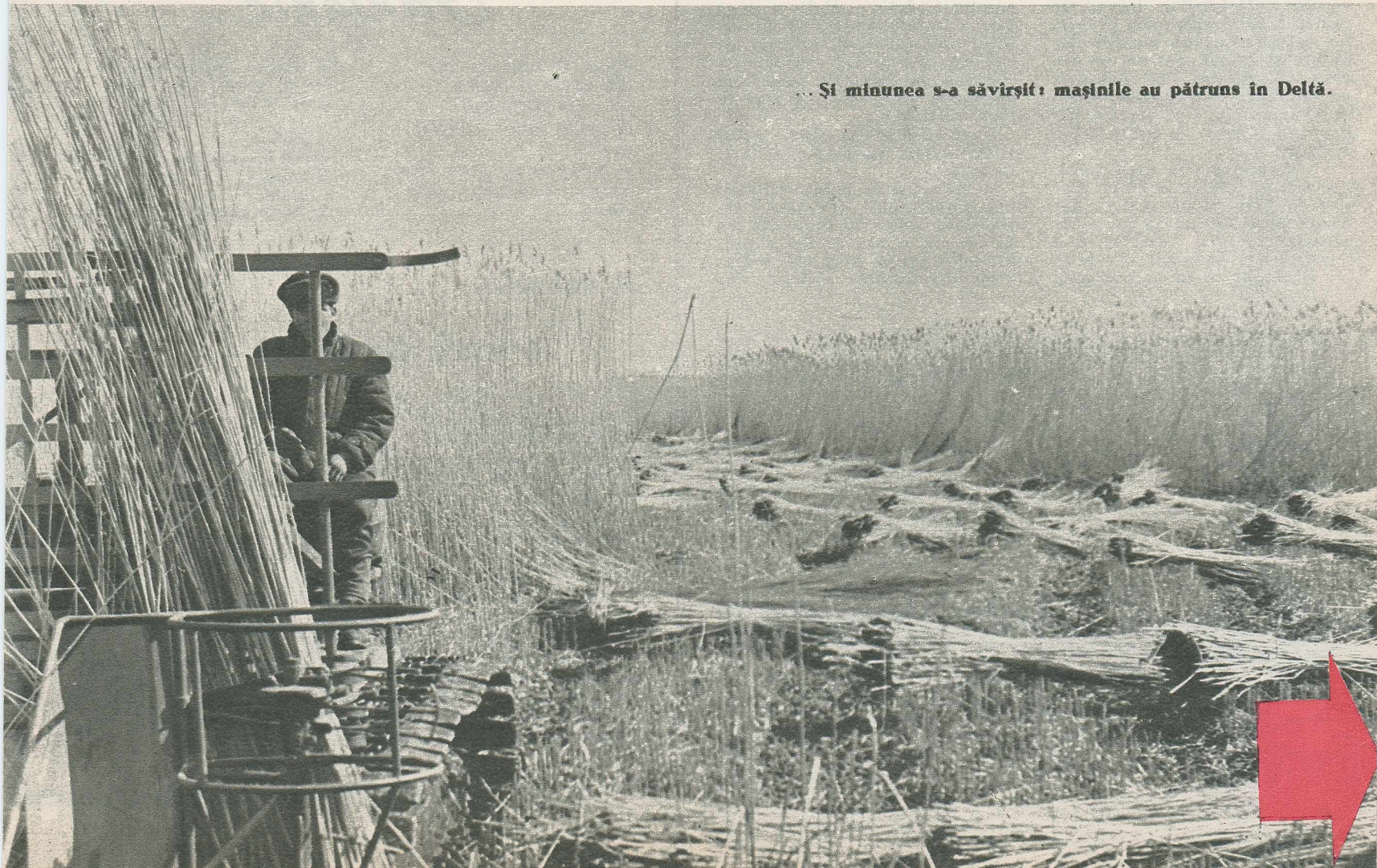
E o veche așezare de nisipuri și de aluviuni, Periprava. Turme de oi, porumbiște cu știuleți cît cefe, fin, și orz, și grîu, dar parcă tot mai multă apă, — ari întinderi de apă zbuciumîndu-se de jur împrejur, ca un descîntec plin de-o adîncă neliniște. Apă!

Visul și coșmarul pescarilor, aerul și piinea și mormîntul lor.

— Era la noi, înainte de război, un primar liberal, unul Nichifor Ditco. Și în Rosetti, tot el era primar. Avea peste șase sute de oi, vreo patruzeci de vite și cai, și case, și slugi multe. Avea și copii, dar ei erau domni. Pămîntul i-l lucrau oamenii din sat, vitele i le creșteau tot oamenii din sat. Dar nu-i ajungea. Și a construit o cherhana. Pentru el au muncit și au murit mulți pescari destoinici. Și pentru Cuprian, fiul lui, care în anii războiului a jefuit colhozurile sovietice, de s-a îmbogățit și mai mult.

Generos om, Ditco ăsta. O inimă — ca o pline caldă. Cuzmin Feodor iubea o fată. Dar amîndoi erau săraci ca grindurile pustiite de ape și de nisipuri. Și cherhanagiul s-a oferit să le fie naș. Numai că, în schimbul banilor cheltuiți pentru nuntă, i-a făcut

... Și minunea s-a săvîrșit: mașinile au pătruns în Deltă.

Spuma valurilor mângie stivele de stuf.

carul e asigurat cu barcă, echipament de protecție, scule, încartiruire, salariu de bază. Și în unele luni unii pescari câștigă între trei și cinci mii de lei, dacă nu mai mult. În satul meu, înainte abia de erau zece pescari; azi se numără mai bine de-o sută. Numai chiulangii nu câștigă bine. Să nu chiulească...

Cuzmin Feodor are obrazul prelung și ars de soare, de furtuni. Palmele noduroase, crăpate, amintesc de bătrânele trunchiuri de salcie ale bălților, noduroase și ele, aspre și crăpate. Când vorbește, undeva în ochii vii și fără tihnă parcă țîșnesc fără veste cirdurile de păsări stîrnite ale Deltei. Iar în vocea lui se simte vâpaia stufărișurilor, incendiate pentru a se regenera din propria lor cenușă. Cuzmin Feodor este un om al Deltei, dar un om din vremurile noastre. Loc călduț, el nu cunoaște. Unde-i greu? Acolo să mă trimiteti. E plămadă nouă, din anii aceștia de vifor și de lumină.

— La cherhana nu m-am ținut. Am plecat cu lotca în baltă. Dar nici în baltă n-am rămas. Am pornit spre Constanța și m-am angajat la trust. Trustul m-a trimis la Sf. Gheorghe, cei de la Sf. Gheorghe m-au propus apoi

pentru o școală de partid la Tulcea. După ce am absolvit cursul, m-am ocupat de gospodăriile colective din raion. După aceea am intrat în atelierul întreprinderii „Plasa” din Galați; eram și achizitor, lucram și în atelier, la repararea sculelor pescărești. Din ianuarie 1956 sînt tehnician de fabricație și apoi brigadier la I.E.M.S.—întreprinderea pentru exploatarea mecanizată a stufului, din Tulcea. Mi-am adus familia în ostrovul Maliuc, iar nu de mult ne-am mutat în blocul cel nou construit de întreprindere la Tulcea. Mi se pare că încep să mă fixez...

În 1956 a fost frunțaș. În 1957 s-a mutat la mila 26, unde a construit barăci și ateliere, după care a instalat barăci-tip la sectorul Ciobanu-Girle, cu baie, cu cantină. Și-a purtat neliniștea la Pardina, la Păpădia, unde l-am găsit împletind gard de stuf în jurul sectorului.

— O să plantăm plop, gutui și multe flori. Să fie ca o grădină, sectorul.

— Dar cum de te mai ții aici, neastîmpăratule? Ai colindat întinderile Deltei, ai fugit din loc în loc, ca o pasăre, ca vîntul. Sînt doi ani de cînd ești brigadier la recoltarea stufului. Nu

te bate gîndul să o pornești din nou la drum?

Cuzmin Feodor m-a privit lung, cu un freamăt ciudat în pupile.

— Da, să știi că parcă aș porni. Ca păsările și ca vîntul, cum spui. Dar și păsările, cînd pleacă toamna, nu rămîn în depărtările lor din lumile în care poposesc, ele știu că o să revină în Deltă. Delta e mama lor și a noastră. Iar eu am aflat acum că se află în ea o bogăție mai mare chiar decît păsările și peștele: stuful. Pînă acum îl tăiam cu tarpanul^{a)}, ca țărani care cosesc fînul. Acum, coasa rămîne în urmă. Îi ia locul mașina. E ceva nou și interesant. Cum să-ți spun? Par-

a) Un fel de coasă mică.

că ne întrebă cineva: „Vrei să pleci la București cu căruța, sau cu avionul?” Ce poți să răspunzi? Desigur: cu avionul! Că doar nu mai sîntem pe vremea lui Ditco. Grozav îmi plac mașinile! Poate pentru că sînt comunist?...

Cuzmin Feodor a descoperit viitorul. Fără îndoială, pentru că este comunist. Și a părăsit năvoadele. Îi plac mașinile — și ... pescuitul încă nu s-a mecanizat. Cine știe, poate că în visurile sale vede și asemenea mașini.

Îmi amintesc că, atunci cînd am zăbovit cu el, în inima de necuprins a Deltei, pîcelele depărtărilor se despicau undeva, în zarea abia ghicită. Era o lumină intensă acolo, cum numai lumina din ochii comuniștilor poate să fie...

Ion BRAD

Solilocviu elementar

Ajutați-mă să vorbesc, line coline,
La care zilnic soarele revine,
Dealuri furate din lună, de-argilă de aur,
Cu vii razachii suite ca visul, pe orice coclaur.
N-am ascultat destul iarba și colilia de-argint,
Ptraiele veșnice, care niciodată nu mint,
Cucuruzul ce ține locul brazilor, ascuțindu-și săbiile,
Privighetoarea limpede și chioșele — vrăbiile,
Nici plopul care-nalță un obelisc în lună
Din fața casei noastre bătută de furtună,
Străvechiul vin ce-n adîncime fierbe,
Bătăia ploii aspre iradiînd în jerbe...
De pildă plopul spune: Să fii înalt și drept!
Gorunul spune și el: Să iei furtuna-n piept!
Lumină dă — îți zice o stea — în noaptea blîndă!
Sublim, privighetoarea te-așîță veșnic: cîntă!

Dimos RENDIS

Fantezie

Pomul se-nalță spre cer...
cîntă caznă și trudă
i-a cerut înălțarea!
A pornit uimit, stingher,
apoi
a luptat cu ger și cu lavă,
bolovani i-au ținut calea,
vîntul

ii răsucea trupul firav,
iar el, oștean brav,
a țîșnit sus, în slavă!

...Fumul
ușor se înalță spre cerul cel larg!
E mîndru,
e jalnic:
Se crede catarg!...

H. GRĂMESCU

CÎNTEC DE TAINĂ

Întunecat, amurgul pătrunde-acum în casă...
Prin praful lui de aur tu vii ca o mireasă,
Tăcută ca o umbră, și-atîta de ușoară.
Că nu mai știu: ești seara în care se-nfășoară
Această așteptare, sau ești numai lumină,
Abia închipuită, din ce-ar putea să vină?
Îmi întinzi mîna; gura suride și mă cheamă...
Ca-n vrajă, universul se stringe, se destramă,
Și iar se împreună, și iar se risipește...
Tu torci încet lumina, sucind-o între dește,
Și îți în încăpere o altă bucurie,
Iovită pentru mine din pulberea tirzie.
Să spun ceva? Mi-e teamă să nu se stingă totul.
Ci haide: lasă-ți fruntea pe pieptul meu. E seară.
Această fericire e dulce și amară.
Nu peste mult prin storuri, ușor, ca-ntodeauna,
Albindu-ți fruntea albă se va ivi și luna.

La Maliuc, capitala stufului.

Savantul american J. R. Oppenheimer.

de
Maria LOVINESCU

Un om înalt, uscățiv, cu ochii de culoarea viorelelor și care privesc întotdeauna undeva departe. I s-a spus în America „părintele bombei atomice”. Îl însoțește pretutindeni faima unui destin în care se împletesc deopotrivă pasiunea cercetătorului și drama unei conștiințe.

La Princeton, studenții Institutului de înalte studii fizice i-au spus, se pare, atunci când a venit să-și ia rămas bun înainte de a pleca în Europa: „Domnule profesor, veți povesti și în Europa despre deruta savanților americani?”

În cazul lui J. Robert Oppenheimer nu poate fi vorba de derută! Cel mult de o insuficient de perspicace viziune de perspectivă asupra evenimentelor și a evoluției lor. Așa se explică cum a putut să creadă în 1944, atunci când a fost de acord cu experimentarea bombei atomice, iar mai târziu cu aruncarea ei deasupra orașelor Hiroșima și Nagasaki, că descoperirea unei arme cu o asemenea putere distructivă ar putea să servească... umanitatea, intimidând pe cei ce ar intenționa să declanșeze un nou război. Dezmințirea a venit însă curînd. În ziua cînd i s-a cerut să se ocupe de producerea bombei cu hidrogen — deși avertizase asupra consecințelor ei — Oppenheimer a înțeles că începe — așa cum a numit-o el — „cursa către Apocalips” și a refuzat să devină unul dintre antrenorii ei.

Drama de conștiință a savantului se ivise însă cu mult înainte. De cînd cu munca sa la Los Alamos.

Cînd Roosevelt a fost informat, în 1942, de fizicianul italian Fermi, că naștii se pregătesc să construiască o bombă bazată pe puterea explozivă a atomului, a hotărît ca oamenii de știință americani să se ia la întrecere pe acest tărîm cu atomiștii din Germania. Patru mii de savanți, dintre care numeroși deținători ai premiului Nobel, au fost atunci invitați să înceapă investigațiile, iar în fruntea lor fu numit fizicianul Oppenheimer.

El nu fusese numai cel mai bun student în fizică al Facultății din Harvard, iar apoi profesor și șef de catedră la vîrsta de 32 de ani, dar se bucura și de reputația de a avea ceea ce se numește conștiință. Și, într-adevăr, această conștiință s-a dovedit sensibilă la problema răspunderii savantului în fața umanității. Nu o dată Oppenhei-

mer a mărturisit că nu și-a iertat niciodată conștința aruncarea bombei peste Hiroșima și Nagasaki. „La 16 iulie 1945, cînd s-a ridicat spre cer prima „ciupercă atomică”, eu nu știam încă pînă unde merge forța de distrugere a bombei. Am descoperit-o, îngrozit, la 6 august, în același an, asistînd la dezastrul care s-a abătut în cîteva minute asupra Hiroșimei. Atunci am spus colaboratorilor mei: E o zi foarte tristă pentru noi. Oare n-am pus acum dinamita în minile unor copii?”

... În anul 1951 amiralul Strauss l-a invitat pe șeful laboratoarelor de la Los Alamos, președintele Comisiei pentru energia atomică din S.U.A., savantul Oppenheimer, să înceapă experimentarea bombei cu hidrogen. Partizanii războiului total acceptaseră deja proiectul. Savanții se împărțiră atunci în două grupe. Oppenheimer răspunde nu și susținu cu argumente zdrobitoare teza celor ce se împotrivesc să pună în mișcare niște forțe pe care, asemenea ucenicului vrăjitor, într-o zi nu le vor mai putea stăpîni.

Se pare că Oppenheimer a reușit să întîrzie cu patru ani fabricarea bombei cu hidrogen. Între timp, acuzațiile se strîng împotriva sa. Este acuzat de simpatii și idei progresiste pe care de altfel savantul nu le reneagă. Comisia infamantă a lui McCarthy îl învinuiește de lipsă de lealitate și cere îndepărtarea sa de la Los Alamos și din fruntea Comisiei pentru energia atomică.

De atunci savantul cu ochii de culoarea viorelelor explică studenților de la Princeton miste-

rele atomului și propovăduiește ideea că stăpînirea științei asupra acestei uriașe forțe nu trebuie să fie folosită decît pentru înflorirea continuă a vieții. „Sînt om de știință și nu fabricant de arme” — spune savantul Oppenheimer, socotînd că nu mai poate sta izolat de lupta politică ce însoțește istoria cercetărilor atomice. El se ridică împotriva partizanilor „bombei curate”. Dar între zidurile sumbre de la Los Alamos, cei fără conștiință își continuă opera.

Într-un recent articol apărut în „New York Herald Tribune”, cunoscutul gazetar american Walter Lippman scrie: „Teller și amiralul Strauss ne oferă un dar strălucitor. Ei propun să ne acorde o superioritate nucleară absolută. Aceasta ar consta în arme nucleare ofensive capabile de a distruge adversarul și arme nucleare defensive care urmează să fie inventate și care ne-ar apăra de adversari. Ei afirmă că, dacă continuăm experiențele și dezvoltarea armelor atomice, am putea atinge starea utopică în care am putea lovi cu efecte absolute și nu am putea fi loviți în mod primejdios. Deci, după ei, nu are nici un rost să participăm la o conferință la nivel înalt.”

Iată dar, fața celeilalte Americi — America unei minorități. America lui Edward Teller, creatorul bombei americane cu hidrogen, America cercurilor din jurul d-lui Dulles, susținătoare ale politicii „războiului rece”, ale cursei înarmărilor atomice, ale refuzului

oricărui act menit să pacifice lumea. Și ce vrea această Americă? „Bomba curată”! — spun ei, bomba care să omoare elegant și igienic.

În descrieri lirice și în același timp idilice, Edward Teller vorbește despre viitorul război atomic, care va fi dus cu ajutorul unor asemenea bombe. Dr. Willard Libby, colegul său din Comisia pentru energia atomică, face socoteala procentului de radiații — înfim, precizează el — pe care le va obține dacă va fi lăsat să continue experiențele nucleare. Mai mult decît atît: circulă în S.U.A. și spusele unor militari și ale unor așa-zii specialiști în probleme de fizică nucleară — citez din cartea apărută în Franța, a lui Robert Jungk, intitulată „Plus clair que les soleils”: „se pare că moartea atomică nu este chiar atît de dezagreabilă”! Iar generalul-maior William Creasy, comandantul corpului chimic al armatei americane, elaborează un program concret de pregătire a războiului chimic, program ce-și propune să descope arme care să provoace la milioane de oameni, pierderea minții și, temporar, a vederii.

Dar cealaltă Americă nu tace.

„Crimă și fraudă”! — răspunde cunoscutul savant american Linus Pauling. În cadrul unor declarații făcute la postul american de televiziune, el i-a acuzat pe Teller și Libby că fac declarații necinstite, inexacte, de natură să inducă în eroare. „Mult lăudata bombă cu hidrogen este numai relativ curată” — declară eminentul om de știință Albert Schweizer, laureat al premiului Nobel. Și mai departe: „Cuvîntul hotărîtor în privința pericolului care se naște în urma exploziilor nucleare nu trebuie să-l aibă acei fizicieni care se ocupă numai de radioactivitatea existentă în atmosferă, ci și biologii, și medicii, care se ocupă cu studierea efectelor radiațiilor asupra organismului. Nu ne putem lua răspunderea asupra faptului că, din cauza indolenței, se vor naște în viitor mii de copii cu cele mai îngrozitoare infirmități fizice și psihice”.

Și, în sfîrșit, cuvîntul celui care a pus primul în formulă și calcul explozia atomului, cuvîntul lui J. Robert Oppenheimer. La întrebarea corespondentului săptămînalului italian „Europeo”, el a răspuns: „Eu știu prea bine ce înseamnă puterea distrucțion a depozitelor de arme atomice deja existente. Am ajuns într-un punct de groază... În ce privește „curățenia” unei bombe care ucide milioane de oameni — în afară de faptul că am dubii în ce privește obținerea ei — nu este, desigur, ceva în care merită și ar fi demă să sperî”.

Dr. Edward Teller (în centru) pledează în fața unei subcomisii senatoriale a S.U.A. pentru accelerarea pregătirilor în vederea războiului nuclear.

Cele două Americi stau față în față, cele două puncte de vedere în știința occidentală se confruntă. Omul de știință J. Robert Oppenheimer continuă să servească prin exemplul lui cauza nobilă a omenirii, în vreme ce la Washington și Los Alamos campania pentru continuarea experiențelor atomice și perfecționarea armelor de distrugere se duce cu isterie crescîndă. Deviza celor ce spun „știință în folosul umanității” cîștigă bătălia în tot mai multe țări, în straturi tot mai largi, în minți tot mai diferite.

Oțelul clocotește și se revarsă în șuvoaie de foc.

SIMPLU DAR COMPLICAT

— REPORTAJ DE ANTICIPAȚIE DESPRE O PROBLEMĂ ACTUALĂ —

de Viorel BURLACU

Am vrut să plec într-un centru metalurgic pe la sfârșitul anului 1967, dar alte treburi urgente m-au oprit. Abia în primele luni ale lui '68 am vizitat uzinele de mașini-unelte „Cuteșătorii”. Așa cum se știe, această întreprindere complet automatizată a fost construită în 1966, o dată cu combinatul alimentară „Gloria”, din economiile de metal dobândite de toate uzinele metalurgice din țară în primii cinci ani ai acestui deceniu.

M-am întâlnit aici cu Chirilă Nicolae, proaspăt inginer, fost responsabil de brigadă la turnătoria de oțel din Reșița, și mi-am dat seama cât de repede trecuseră anii, cei 10 ani de când, în 1958, reșițenii porniseră cunoscuta lor acțiune de a chibzui fiecare gram de metal, legând demnitatea de metalurgist de felul în care știa să gospodărească acest „corp simplu bun conducător de electricitate și căldură”.

Am luat masa împreună la el, acasă. După o vreme gazda se ridică și, răscolind într-un sertar, scoase un ziar pe care mi-l întinse.

— Reportajul de atunci, din iunie 1958. L-am păstrat ca nou. Cu oarecare emoție l-am recitat.

DESPRE „LINIA TINERETULUI” ȘI NECAZURILE UNUI SECRETAR DE U.T.M.

La secția laminatoare orele trec ca oriunde în lume, oamenii

lucrează în fiecare zi ca în ziua precedentă, șerpii incandescenți de metal ies din cuptoare și se zbat în gura laminorului ca să ajungă apoi pe partea cealaltă cuminiți, liniștiți. Citeodată oamenii se enervează — dacă scade cumva tensiunea și nu mai e curent — iar atunci prăjesc slănină la fiarele încinse și suduie de mama focului. Aici există o „linie a tineretului”. Este vorba de un loc de muncă, dar nu numai de atât.

— De aici pornesc întrecerile, acțiunile de muncă voluntară, concursurile „cine știe, ghicește”...

— Să nu înțelegi cumva că doar acolo-s frunțași — intervine inginerul Zimbran, care, hotărât lucru, ține la faima secției întregi. Nu numai la linia tineretului o să aflați entuziaști ca Gonda Zoltan sau Kovacs Ladislau. Notați-vă în carnet și pe Gociu Mircea de la „linia de tablă” și pe Onofrei Vasile de la „profile grele”

★

Afară, lângă secție, câteva fete răsădesc flori, chicotind de cine știe ce vorbă de duh.

— Cu câteva flori nu facem noi primăvara — rostește însă oftând secretarul de U.T.M., plecându-se și ridicând de jos o piuliță. Cu cei de la lăcătușerie stăm prost. Piese — și astea destul de multe — care s-ar mai putea folosi,

se aruncă; zale de lanțuri, la fel: piulițele astea, din prea multă domnie, în loc să se desurubeze, se taie. Nu știu ce face tovarășul Hirșovescu — e vorba de secretarul U.T.M. de acolo. De ce să fi avut noi numai 110 tone de metal economie pe mai, când se putea mai mult?

Într-adevăr, de ce?

DESPRE UN „INVIDIOS” ȘI O PROBLEMĂ POLITICĂ

Ferindu-mă de încărcătoarele care ridicau vagoanele cu fier vechi ca pe niște piulițe, fac cunoștință cu Miu Gheorghe, secretarul de U.T.M. pe schimbul doi. Îmi vorbește cu oarecare invidie de Pomătaru Iordache, a cărui echipă făcuse 44 de procente peste plan, și de Mihăilescu Alexandru, cu 42 procente. Îl privesc nedumerit.

— Nu vă uitați așa. Știți ce-s eu? (nu știam) Tehnician oțelar. Și știți ce fac? (nici asta nu știam) Scriptologie, asta fac

— Ei și?

— Cum „ei și”? De când is aici, nu-i zi să nu mă cer în producție, nu-i zi să nu mă mănince palmele astea, de mult ce s-au domnit. Și nu mă vreau nici mai-stru, nici șef de brigadă. Oțelar mă vreau. Oțelar de rind. Să scrie și altul despre mine: „Miu Gheorghe si-a denăsit planul cu

1 la sută”. Auzi dumneata? Numai cu 1 la sută!

Să vrei să fii oțelar și să trebuiască să „te mulțumești” cu o slujbă de birou — iată un lucru care merită să fie consemnat

— Și mai e ceva. O „problemă politică acută”, adăugă vecinul meu. La noi, utemiștii sînt împărțiți în trei organizații. Pe schimburi. Membrii de partid, tot în trei, dar pe locurile de muncă. Eu cred că așa e mai greu să asigurăm consultarea organizației de partid în problemele tineretului și că ar trebui ca cei din comitetul orașenesc U.T.M. să se ocupe de treaba asta.

Ne despărțim. Îi urez să ajungă oțelar, iar el își aduce aminte că e ziua lui și mă pofteste după schimb (pe la miezul nopții) la onomastică.

UN PRIETEN NOU, O FATĂ ȘI CITEVA VISURI

N-am mulți prieteni și nu-i obiceiul meu să mi-i fac la orice colț. Dar de Chirilă Nicolae m-am simțit apropiat din prima clipă de când l-am cunoscut la comitetul orașenesc U.T.M. Reșița. Am aflat apoi că-i secretarul de tineret al turnătoriei de oțel, responsabil de brigadă, membru în comitetul regional U.T.M. Timișoara, și că se ocupă în mod deosebit, pe combinatul

metalurgiștilor reșițeni, cu acțiunea de gospodărire a metalului. M-a poftit la el, la lucru.

A doua zi, o dimineață ploioasă, m-a adus tocmai în Mociur — un cartier care începe chiar acolo unde ai crede că se termină Reșița — la turnătorie de oțel. Chirilă m-a întâmpinat cu o bucurie copilărească și m-a recomandat tuturor. În hala mare totul respira a nou, se simțea că e vorba de o turnătorie modernă, largă, să poată să se minuneze oricine, cu acoperișul undeva sus, departe, acolo unde o macara enormă se plimba domol, ducând o piesă de 20 de tone.

Inginerul Ion Grasoș — păzitorul calității la turnătorie — începe să-mi explice cum se fac economiile și, fără multă strădanie, am înțeles problema maselotelor duble de la turnarea penelor de ramificație a locomotivelor, care aduceau o economie de 400 la sută și metoda maselotelor izotermice, care înlăturau la fiecare roată de locomotivă peste 200 de kg de metal.

Apoi „ieșim pe teren“, acolo unde tineretul (peste 80 la sută din totalul turnătorilor de oțel) se ia — fără nici o figură de stil — la trîntă cu formele, acolo unde mlini îndemnatice modelează lăcașurile în care zburcările înstelate de oțel aveau să sălășluiească, liniștindu-se și să dea naștere pieselor banale, care nu trezesc nimănui atîtea întrebări și răspunsuri ca celor care le făuresc.

În laboratorul de nisip, unde se creează condițiile zămisirii unor forme perfecte, care să slujească din plin piesa turnată, am cunoscut-o pe Luiza Risto — o laborantă cu ochii căprui care se visa aviatoare. Era chiar de pe acum motoristă de gradul I, și nici în ruptul capului n-ar fi renunțat la visul ei.

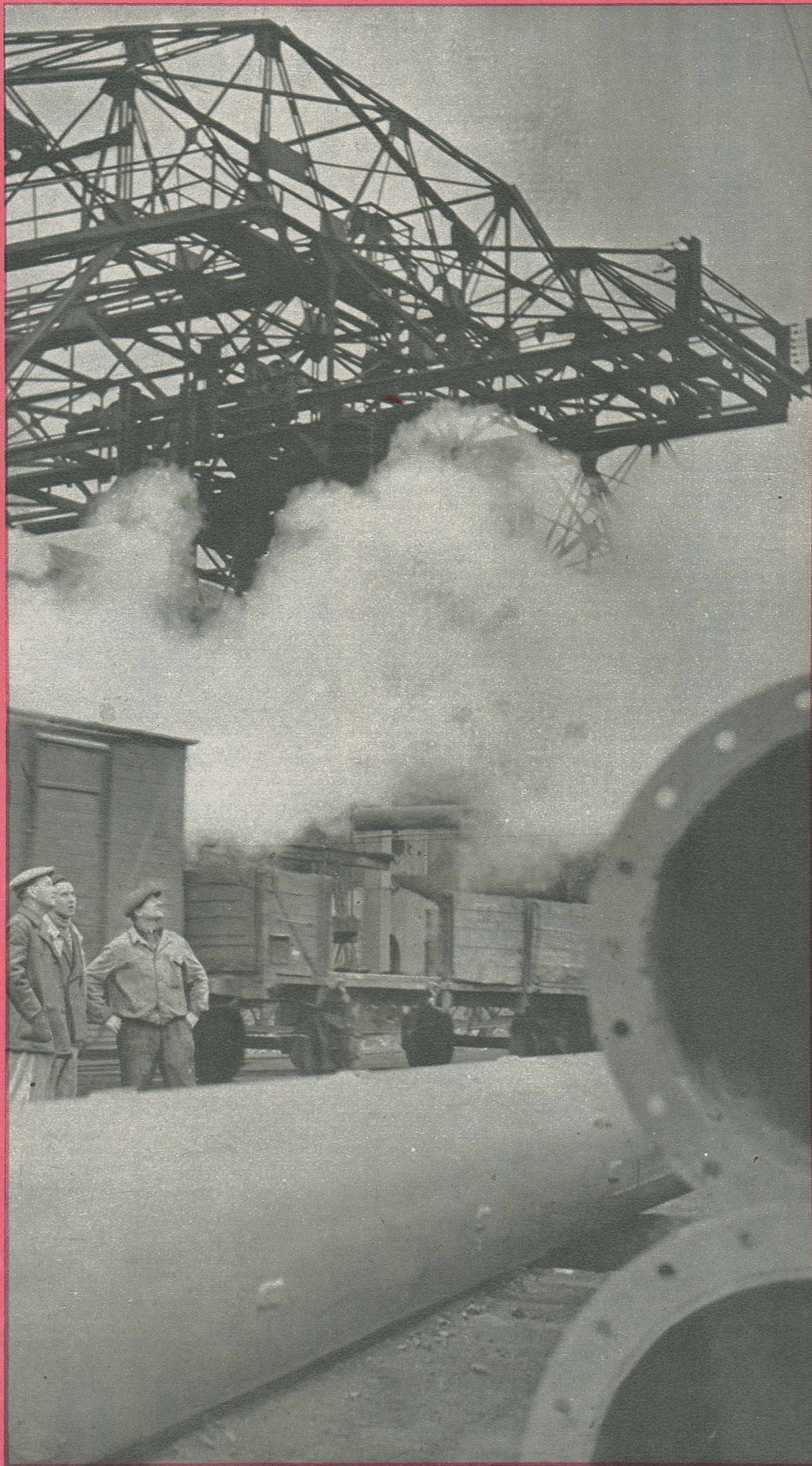
L-am cunoscut și pe timidul responsabil de brigadă Chira Ion — al cărui mănunchi de tineri, alături de cei ai lui Chirilă, ai lui Pop Ștefan ori ai lui Nedelcu Nicolae, au pus umărul și sufletul la cele 53 de tone economie pe luna mai. Și el visa — visa plastic, silindu-se să facă pictură în ulei.

Și alt tinăr visa. Visa să sculpteze o statuie pe care s-o admire toți reșițenii și care să poarte jos o inscripție micuță cu numele creatorului: „Doboș Gheorghe — metalurgist“.

Am părăsit Reșița (alcătuirea aceasta de case și străzi crescută în însăși inima clocotindă a combinatului de parcă și bisericile sînt în curtea uzinei) la ora prînzului. Am trecut pe lângă turnătorie de oțel. Mi s-a părut că văd la o fereștrică o mină fluturînd o batistă. Să fi fost a lui Chirilă Nicolae?

★

În orașul unde se ridicase uzina „Cutezătorii“ am mai rămas o zi. Am aflat de la prietenul meu că tablourile lui Chira Ion ajunseseră la expoziția interregională sindicală, că Miu Gheorghe era prim-topitor, că Doboș Gheorghe lucra încă la statuia lui, iar Luiza Risto — laboranta cu ochi căprui — era de cîțiva ani pilot pe liniile de pasageri. Și că toată țara socotea inițiativa din 1958 a reșițenilor un act patriotic. Se vedeau de altfel cu ochii rezultatele gospodăririi cu grijă a acestui element care este metalul, și care, fiind totuși un corp simplu, pune cele mai complicate probleme.

Acolo unde oțelul și fonta se transformă în mașini, unelte, piese.

Fotoarafi de A. MIHAILOPOL

DOUĂ POVESTIRI...

de A. FINOGHENOV

O să vă istorisesc o povestioară. Cadrul e de basm orientat: flori de migdal și pieric cu parfum amărui, vinuri rubinii băute în cupe largi, djighiți zburând ca vântul pe cai mărunți și iuți. Deci, culoare locală gruzină. Povestea e însă modernă. S-ar putea intitula, banal dar atractiv: „Cum a devenit actriță de film...” Eroina are nouă ani. Se numește Leila și e excesiv de zvăpăiată. Mătușa ei o adoră, drept care o vrea celebră. Prilejul se ivește: studiourile din Tbilisi caută o fetiță vioaie pentru personajul Kato din filmul „Kadjan”. Cu Leila de mână, mătușa pornește să cucerească gloria. Dar... Fetițe vioaie se găsesc cu sutele, iar mătuși ambițioase, la pătrat. Când a venit rândul Leilei, examinătorii i-au spus, sec și obosit (trecură în revistă toți copiii teribili din Tbilisi), că nu mai au nevoie de ea: eroina fusese găsită. Dezamăgită a fost, cum se poate ușor înțelege, mătușa, nu fetița. Leila a încălecat frumusețea pe balustrada scării (se aflau la etajul III) și scoțind un fluierat voinicesc, își dele drumul. Când ajunse în josul scării, fetița se lovi de un bărbat pe care era cit pe aci să-l răstoarne.

— Ce ești fetiță, ori capră? — îi strigă el furios. Apoi o măsoară cu privirea, o apucă de mână și o ținu după dînsul, sus pe scară. Speriată, Leila izbucni în plîns, îi ceru iertare, dar bărbatul nu-i dădu drumul. O duse pe fetiță în sala unde avea loc examenul.

— Am găsit-o, în sfîrșit, pe Kato a noastră! Iat-o, spuse bărbatul, arătînd-o cu mîna pe Leila care nu-și venise încă în fire și se uita în jur cu ochii învîrtînd în lacrimi.

Bărbatul era Konstantin Pipinașvili, regizorul viitorului film „Kadjan”. În aceeași zi, soarta micuței Leila fu pecetlui-

tă: va deveni actriță de film. La nouă ani, primea primul rol principal.

De la Kato la Libelula și Ghimpele

Pe Leila o cunoașteți bine și dv. E tot sprințară, vioaie, plină de farmec și temperament. Numai că a depășit cei nouă ani cu încă... (ne oprim, cu discreție: actrițele au întotdeauna doar vîrsta pe care o arată). Se numește Leila Abașidze și ați văzut-o cînd sub înfățișarea de... Libelulă, cînd sub aceea de... Ghimpe. Adică, în filmele sovietice cu aceeași nume, înfrunzind pe rînd, fie o fată veselă, inteligentă dar cam nepăsătoare și ușuratică (asemenea unei libelule), fie o șoferiță energică, nițel îndrăgostită, care nu poate suporta lipsurile și indolența unora din jur (drept care îi înțeapă cu ironii și critici asemenea unui ghimpe).

Pipinașvili s-a dovedit a avea mult fler artistic: fetița descoperită de el și-a confirmat, de la prima apariție pe ecran, generosul talent actoresc. Acela micuța Kato — fetița de la țară care nu-și pierde niciodată buna dispoziție, în ciuda vieții amărite și mizere pe care o duce — a cucerit toate inimile.

Mai tîrziu, abia cînd a ajuns elevă în clasa a VIII-a, Leila a fost din nou invitată să filmeze, de astă dată în rolul tinerei țigănci Iuta din filmul „Poteca de aur”. Înainte de a-și termina școala medie și a se înscrie la Institutul de Teatru, Leila noastră interpretase și cel de-al treilea rol cinematografic al său: cel al gingașei Nazibrolu, eroina poemului „Leagănul poetului”, aparținînd unui clasic al literaturii gruzine, A. Tereteli.

În „Curtea noastră”, film distins cu un premiu internațio-

- 1 Leila Abașidze.
- 2 ... în „Ghimpele”.
- 3 ... și în „Libelula”.

nal în cadrul celui de al VI-lea Festival Mondial al Tineretului, Leila Abașidze creează un personaj cu totul deosebit de cele realizate pînă atunci, dovedind astfel bogăția și varietatea personalității ei artistice: Manana e o fată tînă care a suferit mult din pricina unei decepții în dragoste, dar care a reușit pînă la urmă să-și înfăptuiască credinciosul tovarăș de viață. Și, ca și în Libelula sau Ghimpele, Leila cîștigă de partea Mananei pe toți spectatorii.

Încă o poveste adevărată...

De astă dată e o istorioară de dragoste și se termină, spre mulțumirea noastră, a cititorilor, cu un happy-end (și, după cum singură mărturisește Leila, ar putea servi drept admirabil pretext pentru scenariul unei comedii). Eroii ei sînt Leila Abașidze, actriță de film, și Gheorghî Danelia, chirurg.

... Emoții, bătăi de inimă, apoi aplauze nesfîrșite: Leila jucase cu mare succes în spectacolul

de deschidere a Institutului de Teatru. După căderea cortinei, cînd Leila mai stătea încă în cabină, pe un colț de scaun, înfrîntă de emoții și fericire, l se aduce un pachet mare. Îi desface cu febrilitate: în el se afla un foarte frumos costum de schi.

— E exact lucrul pe care l-am visat! — exclamă fericită Leila. În același timp văzu un bilet în care scria: „Dragă Leila! Îți urez fericire și succese în viitoarea dumitale activitate creatoare...” Biletul nu era semnat.

„Desigur că e de la vreo rudă sau vreun prieten” — își închipui Leila. Îi întrebă pe toți, fără a reuși însă să afle cine-i făcuse darul.

Peste cîteva zile Leila plecă să schieze. Dar n-apucă să iasă pe pistă că prin fața ei trecu în zbor un schior. Leila băgă de seamă că o clipă privirea lui se oprise cu insistență asupra ei. Puțin mai tîrziu, schiorul se apropie de ea și, înclinîndu-se politicos, îi spuse: „Costumul de schi vă prinde de minune!”

„Nu cumva mi l-a trimis chiar el?” — se întrebă Leila, gata-gata să se indigneze. Dar schiorul era un brunet frumos, foarte bine făcut, așa că Leila nu mai spuse nimic. Se cunos-

cură. Pe noul ei prieten îl chema Gheorghî și era un sportman pătimaș. Cînd sosi clipa despărțirii, Gheorghî își conduse prietena acasă și își dădura adresele. Aducîndu-și aminte de costum, Leila spuse:

— Îți mulțumesc foarte mult!
— Pentru ce? — întrebă mirat Gheorghî.

— Știi pentru ce... — răspuse Leila și se făcu nevăzută în spatele ușii.

Între Leila și Gheorghî se legă o strînsă prietenie. Peste un an se căsătoriră. Acum au un băiat, Ramaj, în vîrstă de cinci ani. Tatăl vrea ca fiul său să devină medic, dar mama... Mama, firește, îi ține parte lui Ramaj, care de pe acum declamă frumos versuri, imită cu mult talent orice voce și visează să fie artist...

Soții rîd cu poftă amintindu-și povestea prieteniei lor, și mai ales de costumul de schi, care a jucat un rol atît de important în viața lor. Și cum să nu rîzi? Mai tîrziu s-au lămurit că Gheorghî nu-i trimisese nici un costum de schi. Iar Leila nu a aflat nici pînă în ziua de azi cine i-a trimis cadoul în ziua spectacolului de absolvire a Institutului...

...ȘI O EROINĂ

Primul căruia ne adresăm: inginerul șef. Tîmple ninse, ușor accent moldovenesc. Numele, ciudat: Nicolae Vantrup.

— Indeletnicirea de bază în gospodărie?

La întrebarea aceasta se încruntă.

— Îndrumez, coordonez, umblu prin secții și... dezleg șarade.

— Vă obligă cineva la o asemenea distracție?

— Da. Din păcate însă, nu vreo revistă de specialitate, ci două institute foarte serioase: I.C.C.P. și I.C.M.E.A.

— Adică?

— Institutul de cercetări pentru cultura porumbului și Institutul de cercetări pentru mecanizarea și electrificarea agriculturii. De vreo câteva zile încerc să găsesc un mijloc pentru a împăca și „capra și varza“, cum se spune. Toată lumea ne îndeamnă să facem din unitatea noastră o unitate rentabilă. Pînă și dumneavoastră, prin ancheta de față. Este de altfel și cea mai mare dorință a noastră. Ni s-au creat condiții de lucru dintre cele mai bune. Avem de toate: și specialiști, și mașini, și semințe de soi, și oameni inimoși. Dar... și greutăți. Iată, de exemplu, una: I.C.C.P.-ul recomandă să semănăm porumbul pe o distanță de 1 metru între rînduri. S-a dovedit că această distanță este cea mai indicată pentru sporuri mari de recolte. Pe de altă parte, departamentul Gostat a aprobat, după experimentări, o mașină de recoltat realizată de I.C.M.E.A.,

care însă dă maximum de randament numai pe ogoarele de porumb semănat la distanță de 80 de centimetri între rînduri... Dacă ținem seama de indicațiile I.C.C.P.-ului, putem face mecanizat, cu mașinile, toate lucrările de semănat și de întreținere. Asta înseamnă o simțitoare economie. Dar tot ce cîștigăm în primăvară și în vară se irosește la toamnă pentru că recoltatul, lucrarea cea mai costisitoare în cultura porumbului, trebuie să-l facem cu mîna...

— Și?... Propunerea dumneavoastră?

— Propunerea mea este ca I.C.M.E.A.-ul să caute cît mai grabnic mijlocul de reglare a mașinilor de recoltat porumb, pentru ca ele să poată fi folosite pe distanța între rînduri indicată de I.C.C.P. Altfel, vorba ceea: ne furăm singuri căciula.

... Ingerul șef nu se dezmințe că este de prin părțile de pe unde Anton Pann și-a cules „Povestea vorbii“.

Două stropitori

Pe șeful secției „Movila“, inginerul Ștefan Vasilescu, l-am găsit la grădina de legume, supraveghind trecerea răsadurilor, din răsadnițe, în cîmp. Gingașele plante tremurau înfiorate de vîntul primăverii capricioase.

Scopul vizitei noastre nu pare să-l surprindă pe șeful secției. Ne duce într-un fel de magazie și ne arată două stropitori. Nu înțelegem. Șeful secției „Movila“ rîde.

— Pînă astăzi nici eu n-am priceput de ce un șef de secție cu 80 de hectare de grădină trebuie să stropască răsadurile numai cu două stropitori... Orice flecușteț, care aparent poate fi trecut cu vederea, își dă roadele negative la sfîrșitul

Ing. Ștefan Vasilescu: „Mai multă libertate de inițiativă șefilor de secții din Gostat-uri“.

Ing. Ștefan Vasilescu: „Mai multă libertate de inițiativă șefilor de secții din Gostat-uri“.

Vă rugăm (v) O SINGURĂ PROPUNERE

anului. Noi avem tot interesul să reducem cheltuielile de producție. Dar iată că din lipsa unui număr suficient de stropitori, trebuie să ne descurcăm cum putem. Așadar, am fost nevoit să pun un număr mai mare de femei să stropască răsadurile cu... găleata și cu mătura. Iată, dintr-un condei, cum prețul de cost al legumelor, în loc să se reducă, s-a scumpit cu cîțiva bani la kilogram.

— Dar de ce nu vă procurați stropitori?

— Pentru simplul motiv că stropitorile nu pot fi cumpărate prin virament. Nici o întreprindere industrială de stat nu produce stropitori. Iar cu bani gheață nu avem voie să cumpărăm.

— Soluția?

— Propun mai multă libertate de inițiativă șefilor de secții din gospodăriile agricole de stat. Noi nu putem face nimic, dar absolut nimic, fără aprobarea centrului, a directorului, a inginerul șef, a contabilului șef. Dacă aș avea o cît de mică independență, să-i zic autonomie, aș putea să-mi construiesc și singur stropitorile. Dar pentru a cumpăra o foaie de tablă îmi trebuie atîtea aprobări și para-aprobări încît mai bine mă las păgubaș... Din păcate, povestea cu stropitorile nu este singurul exemplu. Dar mi se pare destul de concludent...

Dilema achizitorului

Filip Cîmpeanu, achizitorul gospodăriei, era la grajduri și se certa cu șoferul autocamionului. Trebuia să încerce într-un singur transport doi boi și trei tuburi de oxigen, pentru București. Boii la abator, tuburile la fabrică. Șoferul susținea că nu poate transporta în același timp și boii, și tuburile. Drumul e prost,

Achizitorul Filip Cîmpeanu: „Fiecare Gostat din regiune să pună săptămînal la dispoziția Bazei de aprovizionare, o mașină...“

tuburile se rostogolesc și vai de picioarele boilor.

Filip Cîmpeanu se frămînta neputincios.

Intervenția noastră l-a îndemnat să-și descarce tot năduful:

— Mare bătaie de cap cu reglementarea asta a transporturilor, pe care a făcut-o Trustul regional Gostat. Spuneți și dumneavoastră: cum să ne descurcăm? După hotărîrea trustului nu avem voie să facem, săptămînal, decît un singur drum la Baza regională de aprovizionare (București). Și într-un singur drum trebuie să ne rezolvăm toate treburile. Nu zic că măsura nu este bună. Era o adevărată risipă ca pentru două kilograme de cuișe să porți mașina de 3 tone, cale de 60 de kilometri pînă la bază. Dar se întimplă adesea să nu ne putem rezolva toate nevoile gospodăriei într-un singur transport săptămînal și încă și fără certitudinea că vom găsi la baza de aprovizionare din București materialele care ne trebuie. Așa că drumul pînă acolo, îl facem de multe ori de pomană. Aș propune ca, săptămînal, fiecare gospodărie de stat din regiune să pună la dispoziția Bazei regionale de aprovizionare Gostat, o

ANCHETĂ de Gh. FLORESCU

FOTOGRAFII de A. LOVINESCU

SUBTITLUL: mijloace pentru creșterea rentabilității.

RĂSPUND: lucrători din Gospodăria Agricolă de Stat Periş, regiune București.

Contabilul șef Mircea Popa: „Să se sistematizeze și să se reducă formularistica!”

mașină. Baza să încarce în această mașină materialele cerute de toate gospodăriile din regiune, pe care apoi aceasta să le descarce la sediul fiecăreia. Astfel, fiecare gospodărie ar economisi de trei ori pe lună deplasarea achizitorului, a doi încărcători, a șoferului... Iar într-un an de zile s-ar vedea o simțitoare scădere a cheltuielilor pentru aprovizionarea cu materiale... Vă repet, problema asta a reglementării transporturilor a fost soluționată doar pe jumătate. Nu trebuie decât foarte puțin pentru a fi într-adevăr rezolvată...

Formularul „Méagré”!

— Într-un ceas, formularul „Méagré” să fie gata!

Contabilul șef Mircea Popa, mi se pare extrem de autoritar și de aceea nu înțeleg zîmbetul funcționarei solicitată să întocmească „într-un ceas” formularul „Méagré”.

Cer deslușiri.

— Noi, cei din conducerea gospodăriei — îmi spune contabilul șef — avem, printre altele, datoria de a controla cât mai des pe teren felul în care se muncește, cum sînt respectate dispozițiile conducerii. Asemenea controale au menirea de a preveni fel de fel de greșeli, abuzuri, risipe — toate aceste deficiențe ducînd la scăderea rentabilității. Or, practic, posibilitatea controalelor ne este împiedicată de o sumedenie de lucrări de birou, lucrări de multe ori inutile, dar care ne răpesc o groază de timp. Iată, de pildă, acest faimos formular „Méagré”, adică formularul statistic al Ministerului Agriculturii și Silviculturii, pe care trebuie să-l înaintăm în fiecare lună, pe ziua de 5.

Rubricile acestui formular sînt în majoritatea lor aceleași, dar absolut aceleași, cu rubricile „situației economico-financiară” cerută la fiecare 10 ale lunii, de același minister. Dintr-un condei, în primele 10 zile ale lunii, noi, personalul administrativ, avem de lucru pînă peste cap, întocmind și iar întocmind situații și formulare care se dovedesc a fi de prisos, tocmai pentru că se repetă...

— Propunerea dumneavoastră?

— Să se sistematizeze și să se reducă formularistica, în așa fel încît să ne rămînă mai mult timp pentru problemele practice ale gospodăriei. Mai precis, pentru urmărirea în toate sectoarele a mijloacelor pentru scăderea prețului de cost, operație prin excelență contabilă...

Amortismente

Vizita în gospodăria agricolă de stat „Periș” mi-a dovedit că de „chestiuni contabile” se preocupă din plin și directorul gospodăriei, Mihai Jiteanu. L-am găsit privind cu ciudă o hardughie de construcție arhaică, un fel de seră-muzeu-depoziț-magazie — totul de o supremă șubrezenie.

— Pentru harabaua asta plătim 14.000 lei pe an amortisment — îmi spune directorul.

În continuare tov. Jiteanu îmi vorbește apoi despre o grea piatră de moară agățată de gîtul bugetului gospodăriei: chestiunea amortismentelor, adică a sumelor pe care gospodăria trebuie să le plătească statului pentru mașini, clădiri, utilaje, într-un cuvînt pentru tot ceea ce înseamnă fondul de bază al unității. Anual, aceste amortismente se ridică la suma de 1.500.000 lei, dintre care cel puțin 500.000 lei sînt bani plătiți pe bunuri nefolosibile și care încarcă prețul de cost al produselor.

Sînt în gospodărie multe clădiri, mașini și utilaje, care de-a lungul anilor au fost plătite prin amortismente. Însă din pricina unei proaste evidențe a amortismentelor — evidență ținută de departamentul gospodăriilor de stat — nimeni nu poate ști la ora actuală cît s-a plătit și cît mai este de plătit pentru fiecare bun în parte.

— Iată, de pildă, aceasta, (și-mi arată din nou hardughia despre care pomeneam mai sus). La origine a fost o seră. Cînd a fost preluată, la naționalizare, era deja deteriorată. Pentru nevoile crescute ale gospodăriei, care aprovizionează cu zarzavaturi și legume Capitala, noi am construit o altă seră, mult mai mare și modernă, dar continuăm să plătim amortisment și pentru hardughia aceasta care nu produce nici un sfert din ceea ce trebuie să plătim pentru ea. Sînt sigur că valoarea ei a fost de mult, achitată. Însă evidența acestor plăți este foarte încleștă. Mi se pare de-a dreptul paradoxal ca noi, unitate de stat, să plătim statului, pentru bunuri care nu ne aduc nici nouă, unității, nici nimănui altcuiva, vreun folos...

— Ei, și atunci? Propunerea dumneavoastră?

— Simplu de tot: să se facă ordine odată pentru totdeauna în evidența amortismentelor. Altfel, plătiind statului, bani grei ai statului pentru bunuri care nu produc, păgubim statul. Și toată lumea, inclusiv noi, dorim să ajutăm statul, fiind cît mai rentabili.

Directorul gospodăriei, Mihai Jiteanu: „Să se facă ordine în evidența amortismentelor!”

TREI POETI FRANCEZI

Joachim du BELLAY
(1522 — 1560)

Mi-e scurtă noaptea

*Mi-e scurtă noaptea, ziua lungă-mi pare,
Fug de iubire și-o urmez cîinește,
Sînt crud cu mine, mila-ți cer firește,
Tortura-mi zămislește desfătare.*

*Ce-i bine văd, chem răul cu-nșocare,
M-aprinde dorul, spaima mă-mpietrește,
Să fug mă-ndemn, nimic nu mă cîntește,
Mi-e bezna zi și ziua-ntunecare.*

*Al tău sînt și nu pot să fiu al meu,
Mi-e trupul slobod și cu lacăt greu
Am sufletul în ocnă ferecat.*

*Să capăt vreau, să cer nevolnic sînt.
Rănește, dar să vindece nici gînd,
Arcașul mic și orb și despuiat.*

Alfred de MUSSET
(1810 — 1857)

Cîntecul lui Fortunio

*Voi credeți că de fata dragă
Pot să vorbesc.
Nici pentru-o-mpărăție-ntreagă
N-am s-o numesc.*

*De vreți, cîntăm pe rînd ori droaie
La un atacan,
Că o ador și că-i bălaie
Ca griu-n lan.*

*Fac orice i se năzărește
Și-o porunci.
Și viața mea dac-o rînește
I-o pot jertfi.*

*Chiar dacă răul ce ni-l lasă
Dor neștiut
De moarte sufletu-mi apasă,
Eu sînt tăcut.*

*Prea dragă mi-e, să spun în lume,
Ce îndrăgesc,
De dragu-i pot să mor dar nume
Eu nu rostesc.*

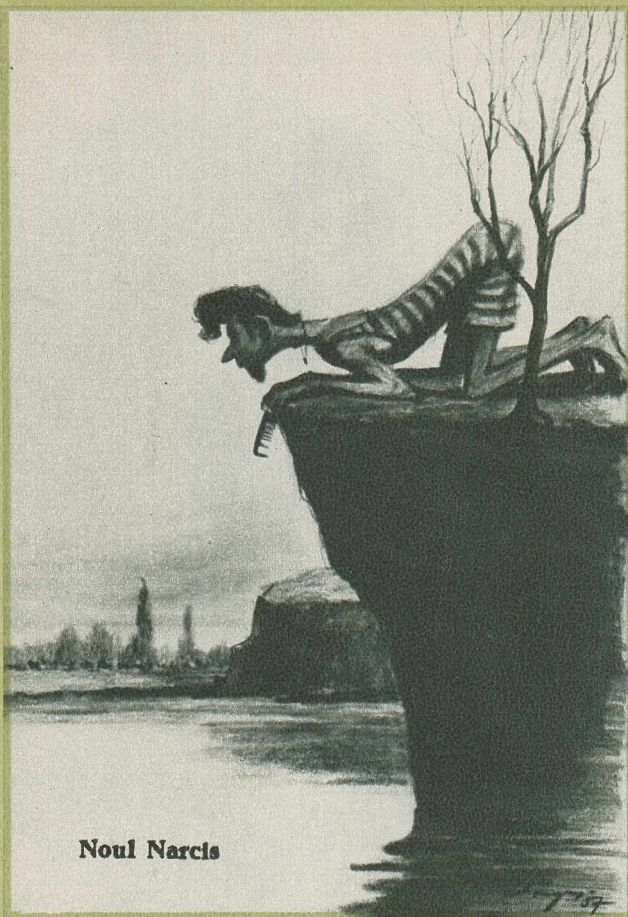
Jacques PRÉVERT
(n. 1900)

Pentru tine dragostea mea!

*Am fost la tirgul de păsări
Și-am cumpărat păsări
Pentru tine dragostea mea
Am fost la tirgul de flori
Și-am cumpărat flori
Pentru tine dragostea mea
Am fost la tirgul de fiare vechi
Și-am cumpărat lanțuri
Lanțuri grele
Pentru tine dragostea mea
Apoi m-am dus la tirgul de sclave
Te-am căutat
Dar nu te-am găsit
dragostea mea.*

Tălmăcirii de Maria BANUȘ

*) Din volumul în pregătire „Din poezia de dragoste a lumii”

Noul Narcis

Desenele satirice ale lui DUMITRU NEGREA

Desenul lui D. Negrea — cunoscut nouă și din recenta sa expoziție personală — este interesant atît prin tematica vastă pe care o îmbrățișează — satirizarea unor cusururi omenești și sociale — cît și prin soluțiile grafice pe care le găsește.

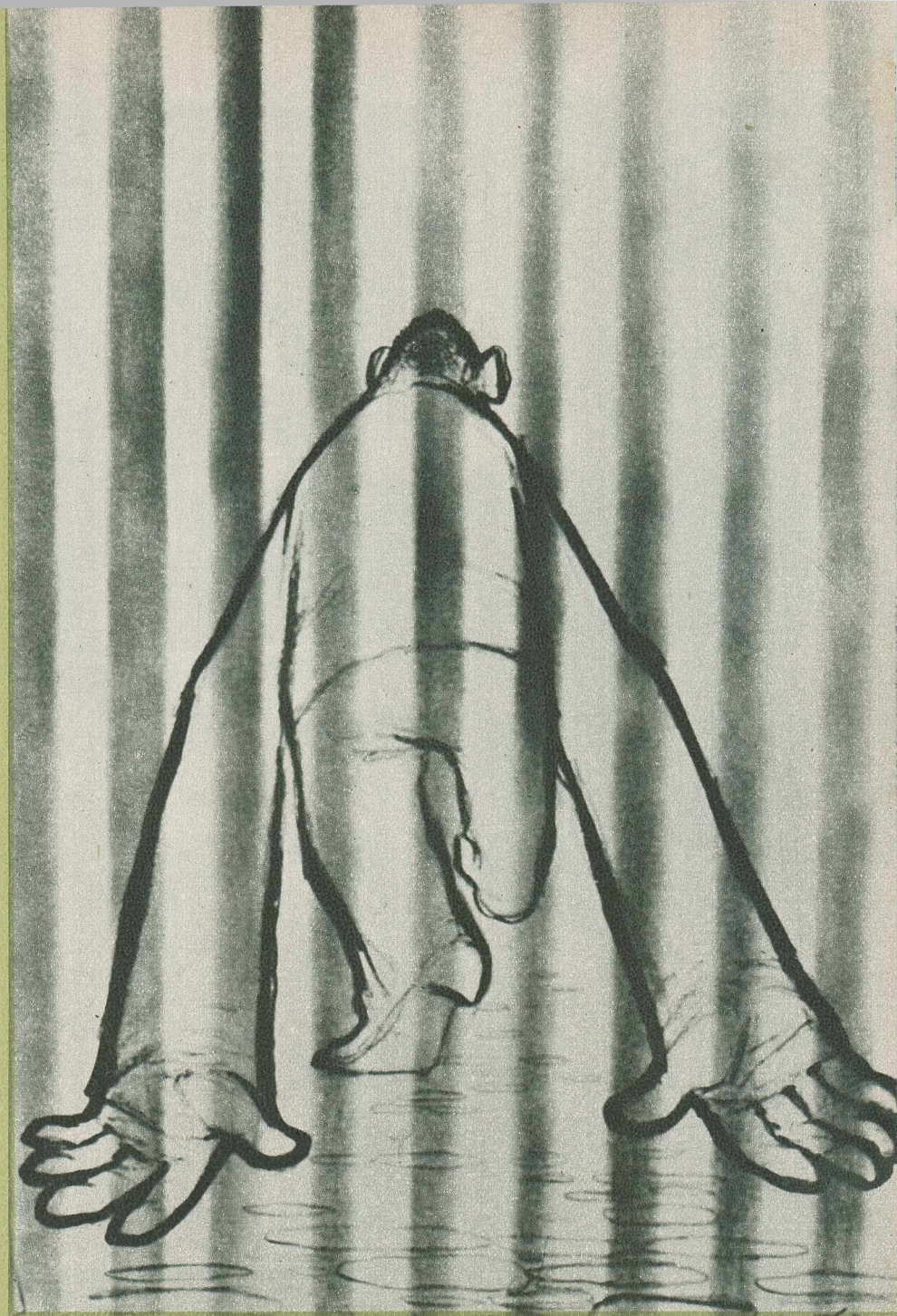
Cum înfățișează el hoțul? O siluetă care, văzută de la spate, pășeste tiptil, cu două brațe lungi ce atîrnă, sfîrșind cu niște palme deschise, imense, și peste întreaga imagine se proiectează profetic grațiile. Pe noul Narcis? Bulevardistul, așa cum îl cunoaștem, admirîndu-și chipul ridicol în apă, așezat într-o poziție corespunzătoare cu toată comportarea lui. Îndărătnicul, omul pe care un măgar se silește să-l împingă de la spate...

Umorul este bine dozat, caricatura atingîndu-și ținta la fiecare lovitură. Iată, de pildă, „Un rege la New York“, unde Charlot calcă cu piciorul gigantic peste măruntele personaje ale fabricanților de arme nucleare și alți valetii ai dolarului, care fug în dezordine.

Actualitatea se revarsă din plin în tot ce creează. Imaginea îmbracă forme potrivite ideii pe care o exprimă, linia se lungeste, se scurtează sau se deformează după o logică precisă și corespunzătoare, iar satirizarea izbucnește din înmănuncherea gîndirii și exprimării plastice.

Caricatura capătă aci un sens mai larg, i se deschide o perspectivă mai amplă; înfățișarea temei în cadru nu se sfîrșește cu satisfacția contemplării, ci pornește după tine, vibrantă, și se strecoară în suflet, îți stăruie în minte și își continuă povestirea. Aceasta este de altminteri rolul artei militante, acela de a te face să cugeți, să înțelegi mai bine realitățile. Desenul satiric se află în primul eșalon al acestei arte și D. Negrea dovedește că știe să-l stăpînească. De altminteri e de presupus că artistul, cu toate că a ajuns destul de departe cu dezvelirea cusururilor contemporanilor, nu prezintă decît începutul unei fresce. Căci cu bisturiul îmbrăcat în culoare neagră — pentru a scoate mai bine în evidență albul — mai are serios de operat!

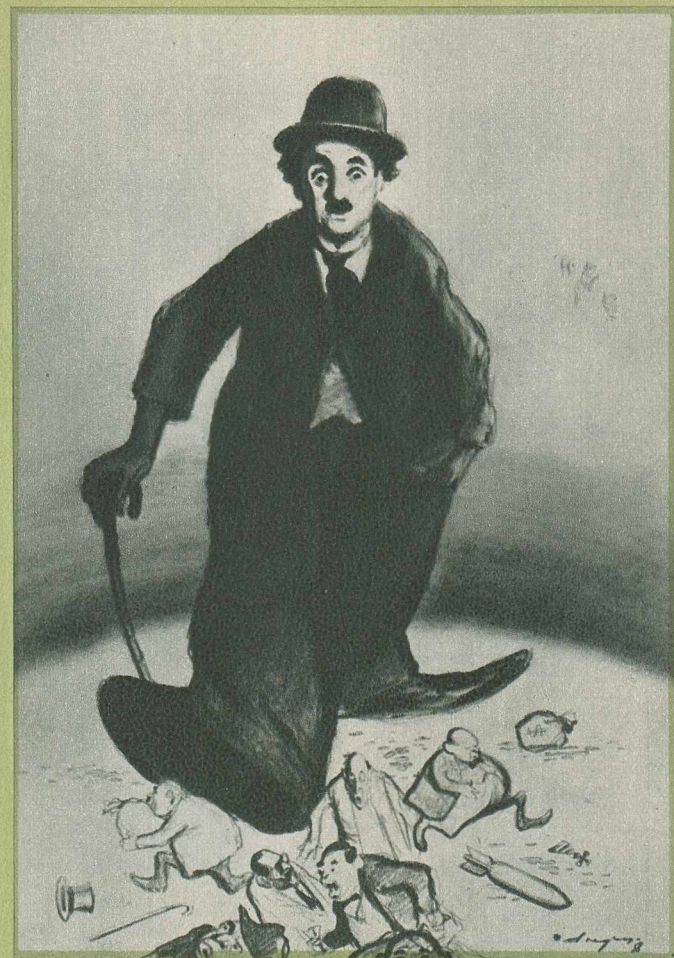
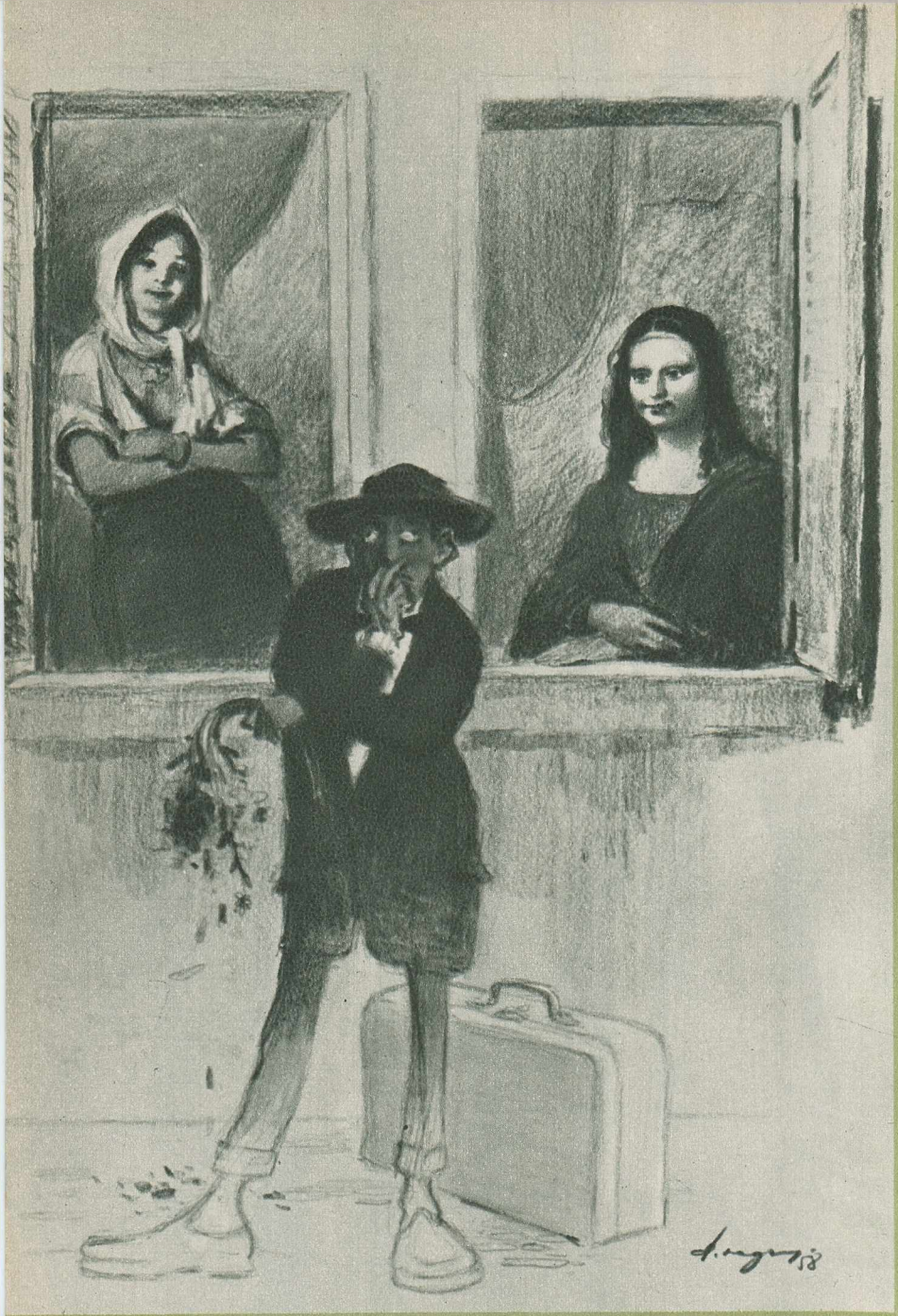
St. BANU

Hoțul

Mîncă-l-ar mama!

Un rege la New York

Nehotăritul

Neînțeleșul

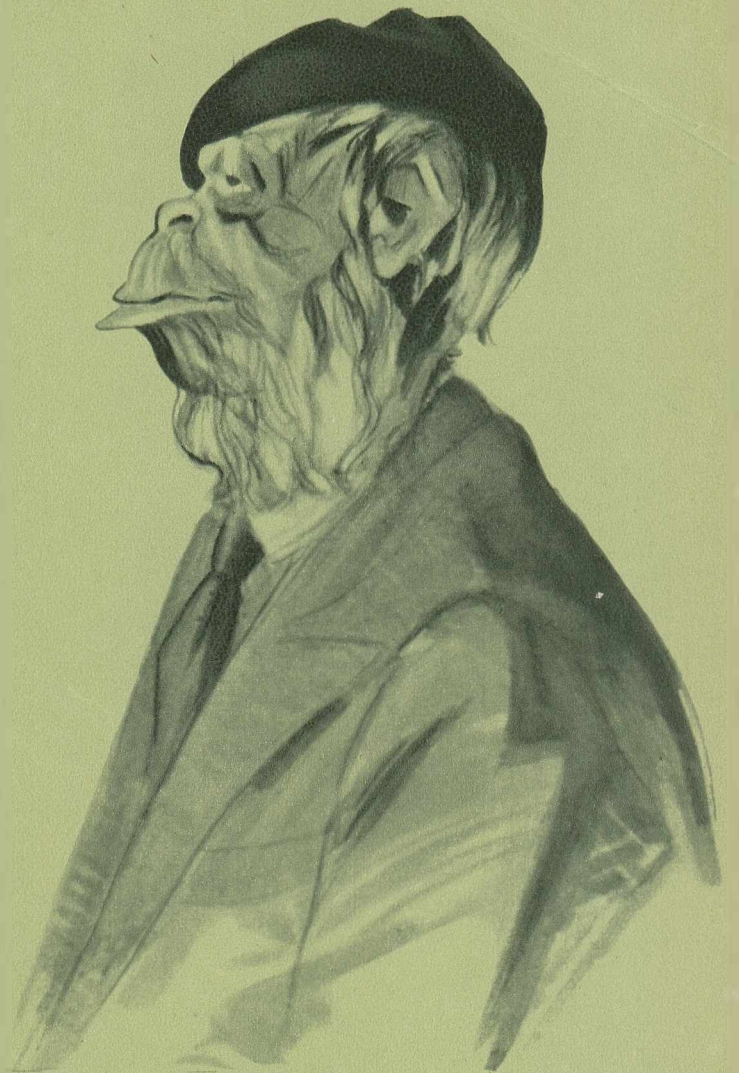
Indărătnicul

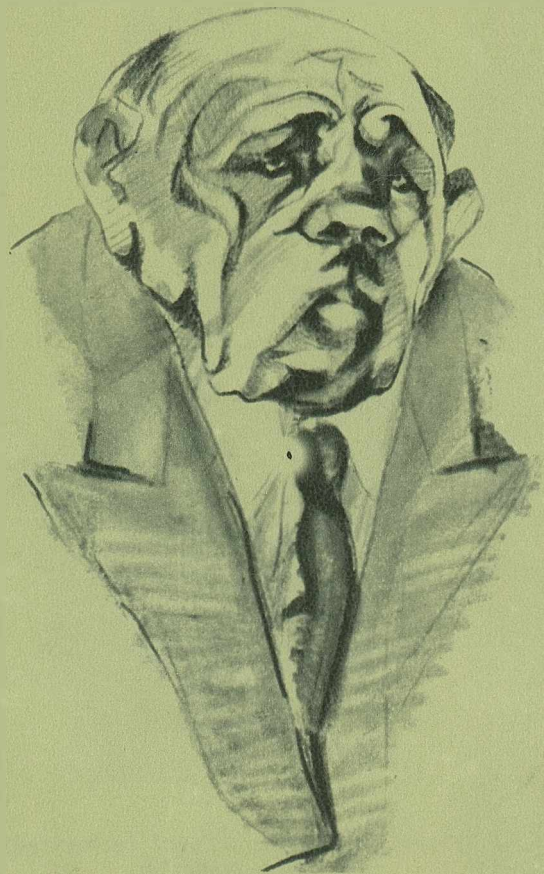
TIA PELTZ: portrete-fabulă

— Și uliul! Foarte bine, elev! Da' o altă pasăre răpitoare mai știi?..

— Mie unul nu-mi plac oamenii care se mai-mușăresc!

— Omul să fie om, pricepi? Nu cîrne!

În ilustrațiile Tiei Peltz, detaliul liniei și al umbrei au uneori frăgezimea spontaneității, alteori vigoarea și pateticul studiului adîncit, dar mai întotdeauna aceea analiză care dezgroapă fin, din virful creionului, cutele sufletești cele mai ascunse. În capetele animaliere — prezente și ele în expoziția personală pe care a avut-o de curînd artista — apare însă o altă latură a inspirației și exprimării ei plastice. Acest desen caricatural satiric dezvăluie cu aspră luciditate dar și cu umor ceea ce caracterizează imaginea lumii interioare a unor fosile sociale. Nu ne amintește oare de o bufniță chipul femeii care oftează după „altădată“, închisă în ea, neîncrezătoare, cu ochii bulbucați, care sub pălăria mare se ascund parcă de lumină? Sau de o maimuță, degeneratul sceptic, care lasă să-i cadă de pe buze „adevăruri“ importate o dată cu bascul din „pachet“? Nu aduce cu un buldog de pază chipul celui care-și apără cu îndirjire pozițiile „principiale“ de speculant?

Tentația de a asemui chipul uman cu cel al altor vietăți nu e nouă. Ilustrațiile fabulelor au servit deseori ca pretext unor artiști pentru a imprumuta chipului unor animale trăsături omenești, sau de a cocoța un cap de patrupeze pe un corp omenesc. Numeroși pictori s-au servit de pretextul asemuirilor pentru a reda în imagini halucinante chipul unor vietăți despre care nu-ți dai seama dacă sînt animale sau oameni, atît de multe expresii fiind comune unora și altora. Și în caricatură procedeul a fost întrebuintat adeseori, dar întotdeauna pentru a ridiculiza o anumită persoană.

Ceea ce constituie nota originală a acestei galerii de desene satirice este că Tia Peltz stigmatizează nu persoane, ci trăsături morale comune unor categorii de tipuri. Ea reușește, cu îndeminare și simț artistic, să frămînte chipurile înrudite și să le renască într-unul care lasă ambelor vietăți esențialul, astfel încît să se recunoască și tipul de om, și animalul cu care aduce portretul său moral.

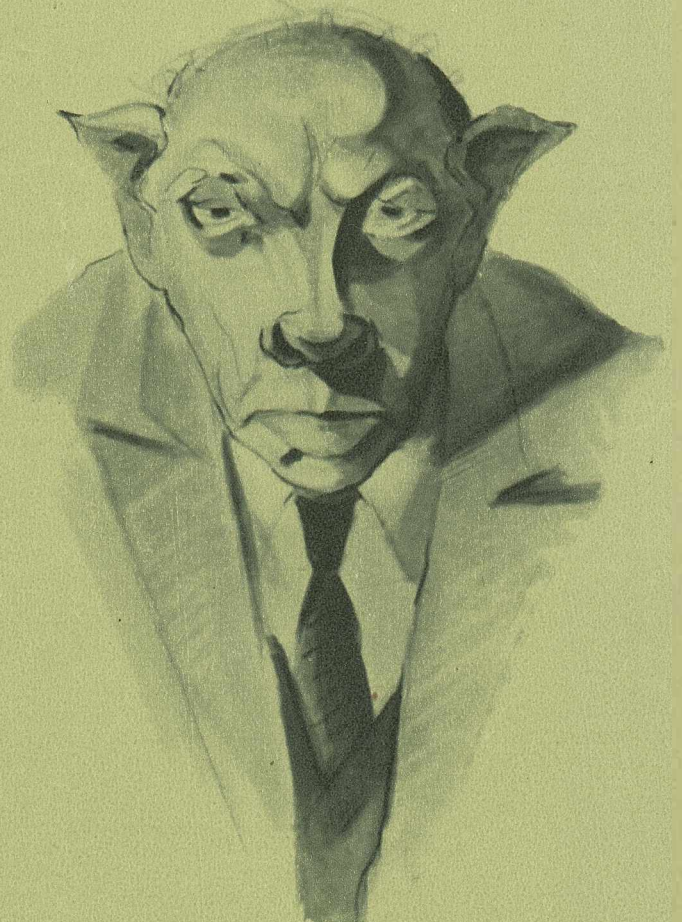
— Am fost la circ. Cel mai mult mi-au plăcut
elefanții...

— Uhu-huuu! Pe bufnița aia de Ioneasca n-o
pot suferi!...

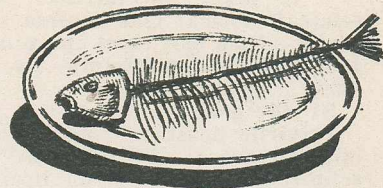
— A spus că sînt un măgar! Închipuiește-ți:
eu și... „măgar“!...

— ...și nu te mai uita la mine ca vițelul la
poarta nouă!...

Autocritica

sau o întâmplare pe nedrept uitată de povestitor

de Vasile BOICAN

O zi însorită de toamnă tirzie. Pe asfaltul lucros, mașina gonește neconținut. Stâlpii de telegraf aliniază cu repeziciune. Seamanul măsoară, cu niște pari de gard care așteaptă doar să li se încolățească nuielile. Dincolo de ei, ochii străpung aerul străveziu. Și nimic nu-i oprește să ajungă pînă la întretăierea munților — nebuloși în depărtare — cu seninul albastru al cerului.

Nu poți fi decît vesel într-o zi ca asta. Cu surisul pe buze, dau binețe ștregărește, de după parbrizul mașinii, trecătorilor.

Da! Nu poți fi decît vesel într-o zi ca asta. Vesel, firește! Dar, vai, flămînd!

Intrăm tocmai într-o comună. Șoferul oprește brusc, de parcă ar avea o pană.

— Ce s-a întîmplat? întreb neliniștit.

— Nimic! Îmi răspunde el. Ar fi bine să îmbucăm ceva. Ne apucă noaptea flămînzii!

Coborim. Restaurantul Cooperativei exală un miros acru de țuică. Valuri opace de fum de țigară se revarsă, leneșe, prin ușa deschisă. Pășim în prima încăpere, cu mese golașe, ca niște găini de rasă, și scaune pătate. Trecem în încăperea din stînga. Cu lăcomia și neliniștea oamenilor flămînzi, cercetăm galantariul de la un capăt la altul. Dar în afară de-o farfurie cu pește prăjit și acela de-o vîrstă respectabilă, nu mai descoperim nimic. Pe chipul șoferului deslușesc aceeași dezamăgire care mă încearcă și pe mine.

— Eu am un prieten aici, în comună. Dacă vreți, veniți cu mine! S-o găsi cite ceva și pentru noi la el, în cămară.

Ispititoare propunere! Dar te poți duce la oameni străini, așa, pe nepusă masă? Hotărît, nu! Rămîn deci neînduplecat la rugămintile tovarășului meu de drum și-l las să plece singur.

Fac cale întoarsă și, tocmai cînd eram pe punctul de a părăsi localul, mai descopăr o ușă. Deasupra ei, o inscripție șchioapă avertizează: „Masa se servește aici!” Fericire!!!...

Urc două trepte, apăs pe clanță și iată-mă în încăperea în care ar urma să-mi potoleșc foamea. Înfașurarea acestei camere e atrăgătoare și... promițătoare. Fețe de masă albe, scaune cu echilibru stabil, flori... Am senzația evaziunii în alt... continent alimentar.

Mă simt bine. Nefiresc de bine. Liniștea camerei n-o tulbură nimic. Nici măcar vreun ospătar. Aștept cit aștept și, deodată, geamul care comunică cu bucătăria se lasă, energetic și tranșant, în jos. În locul lui apare chipul unei femei. Bonetă albă, ochi negri surizători, față tină și totuși blajină. Sînt întrebat dacă mă servește cineva.

— N-a venit încă nimeni pe aici! — îi răspund.

— Avem supă de zarzavaturi. Altceva nimic...

De obicei supele nu-mi plac. Ca să fiu cinstit, recunosc că le mînc încerc doar cînd n-am încotro. Mai cu seamă cele de zarzavat. Făptura din ochiul ferestruicii îmi ghicește, parcă, gîndul. De aceea caută să îndulcească impresia ce-o deslușește pe chipul meu: — Veniți mîine! Vă servim cu un cotlet de porc sau cu un grătar, cum nici la oraș n-o să găsiți! Carneă ne-a sosit chiar azi. E la gheață, în pivniță...

— O! mă bucur eu. De vreme ce aveți carne, atunci treaba e simplă. Îmi faci la repezeală o friptură!... Dacă și bucatele, continui pe ton de glumă desperată, sînt pe-atît de gustoase pe cît de luminoși îți sînt ochii, atunci sînt nerăbdător să gust din ele. Ce zici, tovarășă? rîd eu.

— Cu dragă inimă, îmi răspunde tot rîzînd. Numai să se învoiască și tovarășul responsabil!

Tinăra bucătăreasă se ferește din ochiul micii ferestre și-mi dă puțința să privesc în

interiorul bucătăriei. Lingă ușă se înalță, masivă, o făptură roșie la față și dolofană la trup. E responsabilul restaurantului, care intrase nu demult. Înfașurarea acestui om nu-mi prevestește nimic bun. Îmi dau seama că nu-i dintre cei care să-i înțeleagă pe flămînzi. Totuși încerc cu glas timid și încărcat de umilă speranță:

— Ce zici, tovarășe responsabil? Îmi gătiți și mie o friptură? Că mă arde o foame de lup!... De dimineață colind drumurile, fără întrerupere!

— Tovarășe, îmi spune el grav și sentențios, la bufet avem pește prăjit, iar la bucătărie, supă de zarzavaturi!

— Pește nu mînc, zic. N-am nevoie! Iar în ce privește supa, mi-e că mai de grabă o să-mi întărite foamea decît s-o potolească! — Asta-i ce se vede! Veniți mîine și vă servim friptură...

Glasul neînduplecat, de om sătul, al responsabilului, începe să mă enerveze. Pofta de mîncare mă părăsește, brusc. Îi iau locul exasperarea și indignarea.

— Deci, dumneata, tovarășe responsabil, nu vrei să îți seama de gusturile consumatorilor! îi spun, străduindu-mă să-mi păstrez cumpătul și căutînd un limbaj, cum să zic — mai oficial.

— Îmi cunosc destul de bine meseria! se răstește el.

Apoi începe să monologheze vehement. Replicile mele se lipesc ca nuca de perete. În cele din urmă, văzînd că acest — să-i spunem — schimb de păreri nu duce la nimic bun, îi cer condica de reclamații.

Asta îl scoate definitiv din sărute pe agresivul responsabil. Mă săgetează cu o privire plină de ură și-mi spune, sec:

— Cereți-o bufetierului sau vreunui ospătar!

— Tovarășe! îi spun tragic. Dumneata ești responsabilul restaurantului și ai datoria să-mi pui la dispoziție condica. Nu mă purta de la Ana la Caiăfa!

Nu are încotro. Se duce în căutarea condicii. Încerc să-l însoțesc, dar el face semn să stau pe loc.

După aproape o jumătate de ceas, în care timp, răbdarea mi-a fost pusă la grea încercare, ușa se deschide pe neașteptate și în cameră apare un alt ins. Crezîndu-l și pe el flămînd și cunoscîndu-i destinul aici, mă cuprinde un început de compătimire. Dar pașii lui, răsunaători pe podele, se îndreaptă chiar spre mine:

— Sînt cenzor al acestei cooperative! Vă rog să-mi spuneți și mie dacă aveți dreptul de control la cooperative și în ce calitate!

— Ați fost chemat de acasă de tovarășul responsabil sau v-a găsit chiar aici, în local? îl întreb eu cu zîmbet apatic.

— Tovarășe, se oțărăște cenzorul la mine, nu mă lua, te rog, peste picior! Dumneata cu ce drept te amesteci în treburile cooperativei? Ai?... Vreau să știu cine ești!

— Dacă te interesează, chiar într-atît, îți-o spune! Ar trebui însă să fii mai grijulii de felul cum își duce responsabilul munca și nicidecum să vă legați de cei care vă vizitează.

Cenzorul mă apucă de braț. În timp ce vorbește, din gura lui țîșnesc tot

felul de mirozne. Se impune aceea de alcool.

— Uite ce-i, tovarășe! Una și cu una fac două! Ori îmi arăți buletinul, ori te ducem la miliție! mă amenință el cu glas răstit.

Mă revoltă tonul și purtarea acestui individ și încerc să protestez.

— Ia mina de pe mine, tovarășe! Ce înseamnă toate astea? Ce, ești de la miliție ca să mă legitimezi? Cu ce drept îmi pretinzi actele?

— Sînt cenzor și răspund de securitatea bunurilor cooperativei! Am dreptul să știu cine calcă pragul acestui local. N-ai să pleci de aici, pînă nu-mi arăți buletinul!

— Și, dacă vi-l arăt, îmi dați condica?

— Ți-o dăm!

Nu mai am încotro. Scot buletinul și delegația.

După ce le cercetează atent, mă ia din nou la zor:

— Dar dumneata nu vrei să știi de miliție? Ai! De ce n-ai trecut să îți se vizeze buletinul la noi în comună? Sau, poate, nu îți-o fi plăcînd să dai ochii cu cei în uniforme? zîmbește el triumfător și cu ochii înfipti într-ai mei.

Sînt gata să izbucnesc. Ascult ce mai spune, cu pumnii încheștiți:

— ...Și, mă rog, ce te rătioiești în local de parcă ai fi cine știe ce director sau inspector?! Ba că nu-ți place una, ba că nu-ți place alta!...

Părăsesc camera, trîntind ușa în urma mea, și mă duc glonț în căutarea responsabilului. Acesta stă, nestîmjenit, la bufet, de parcă și uitase de mine.

— Condica de reclamații, tovarășe!

Uimit că am curajul să-i mai cer condica, deși trimisese cenzorul la mine, începe să bolborosească:

— Co... condica e luată de tovarășul președinte!

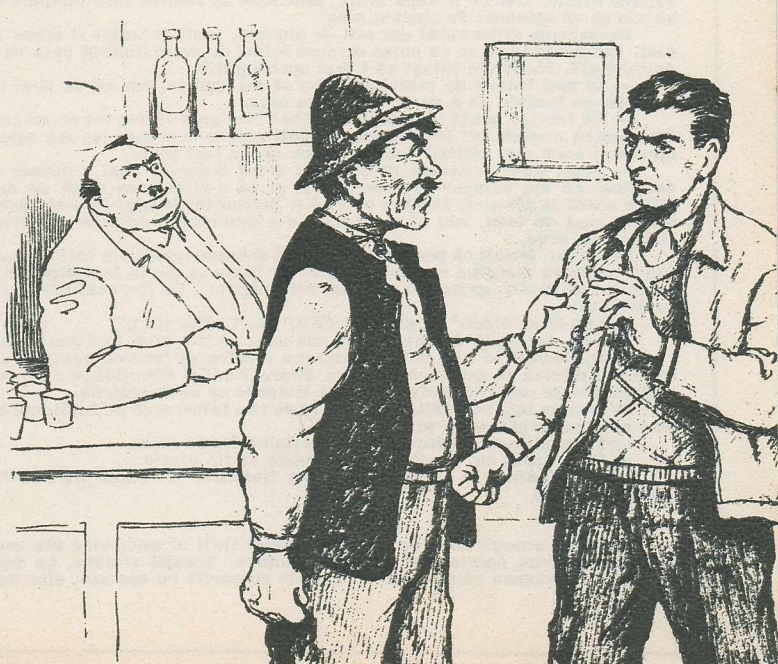
Îi întorc spatele și părăsesc localul.

Întreb unde e sfatul popular și-l caut pe tovarășul președinte. În citeva cuvinte îl fac să înțeleagă despre ce este vorba. Nu mă lasă să aștept mult și o pornește, alături de mine, spre restaurant.

Responsabilul, care aflase între timp, de la cenzor că nu sînt cine știe ce inspector de la Centrocop sau din altă parte, mă tratează și acum de parcă nici nu s-ar cădea să stea de vorbă cu unul ca mine.

— Tovarășul n-a venit să ia masa la noi! spune el. A venit cu alte gînduri...

Ciulesc urechile. Ce-ar putea să nascocască oare? El continuă netulburat:

— li place bucătăreasa! Asta-i! L-am stinjenit tocmai când încerca să-și aranjeze ploile... Cum m-a văzut apropiindu-mă de ei, a strigat că vrea friptură. Da, ce mai friptură!...

Și rîde gros.

Privirile noastre se întîlnesc. El nici nu clipește, măcar. În ochii lui întrezăresc o scripă răutăcioasă și nu lipsită de ironie. Îmi dau seama că este dintre cei care nu dau înapoi de la nimic, numai și numai spre a-și ajunge scopul. Pe buzele lui stă minciuna ca roata la car și pârul pe țeastă.

Ochii președintelui mă cercetează acum de sus pînă jos, nu fără dezgust. Simt că, dacă nu intervin chiar în clipa asta, va da crezare la tot ce auzise de la responsabil. Încep să vorbesc, cu privirea atentă la chipul președintelui. Dar nu deslușesc nici o schimbare. Spusele gestionarului, deci, găsiseră la el mai multă crezare. Și e firesc să fie așa: responsabilul vorbise calm, stăpîn pe sine, dînd aparența sincerității, iar eu mă agitaseam răstit și pătimaș.

— De ce nu-i faci friptură, tovarășe responsabil? intervine președintele cu voce plictisită, absentă. Și terminați odată toate astea! Ce dracu!... De asta ne arde nouă? Noi construim doar socialismul și...

— Nu-i vorba de friptură, tovarășe președinte, fi spun nemulțumit. I-am cerut condica de reclamații. E obligat să mi-o dea! Și totuși, refuză!...

Discuțiile noastre s-ar mai fi lungit dacă în fața restaurantului nu s-ar fi auzit o mașină stopind, brusc. Cu chipul zîmbitor și satisfăcut de om sătul, șoferul meu intră în local și zărindu-mă, îmi spune vesel:

— Sătul? Gata de plecare?

Strîng prostește și mecanic, mina președintelui și-l urmează pe șofer.

În drum spre casă gîndurile mi se răsucesc în fel și chip, minate de clocotul unei revolte nestăpînite. Plănuiesc ce anume voi face ca responsabilul și cenzorul să aibă parte de ceea ce li se cuvine. Torc răzbunări cumplite, dantești.

Cum ajung acasă, îmi spun, îl caut la

telefon chiar pe președintele Uniunii Regionale a Cooperativelor de Consum. Să aflu și el ce fel de oameni are! Ce fel de cenzor o mai fi și așa care se lasă cu atîta ușurință dus de nas de responsabilul restaurantului? Hotărît lucru: e primejdios individul de la cooperativă! Ar trebui scos!

Farurile mașinii străpung cu înverșunare pinza neagră a nopții. Foamea și mînia mă chinuiesc cumplit.

Ajuns acasă, schimb cîteva cuvinte cu soția și dau buzna la telefon:

— Reveniți peste un ceas, mi se răspunde.

Tovarășul președinte lipsește!...

— Mănînci? mă întrebă nevasta.

— Mai încape vorbă?! Mă arde o foame de lup!

— Dar ce-i cu tine? mă cercetează ea îngrijorată.

— De ce? o fac pe surprinsul.

— Ești încrunțat și, parcă, schimbat la față.

Ca să nu-i stric buna dispoziție, mă hotărîsc să nu-i povestesc deocamdată nimic. De aceea îi răspund evaziv:

— N-am nimic, dragă. Îs obosit și mi-e foame!

— Mare lucru n-am gătit azi... Am supă de zarzavaturi și pește prăjit!

Am impresia că soarta își bate joc de mine.

— Bine s-a mai brodit! zic. La restaurant pește și supă. Acasă, supă și pește!

— Au mai rămas de ieri și niște fasole.

Le-am păstrat pentru că știu cît prețuiești tu peștele.

Ca niciodată, supă mi se pare gustoasă. Chiar delicioasă! Chiar grozavă! Chiar extraordinară! Chiar nemaipomenită! Chiar...

Această constatare mă face să reflectez asupra temeiniciei vechii zicale: „Foamea e cel mai bun bucătar!” Îmi revin apoi din nou în minte scenele de la cooperativă. De data asta, însă, asprimea cu care îl judecasem pe responsabil începe să slăbească, să se estompeze!

La urma urmelor, îmi zic, de ce n-am mincat supă de zarzavat la restaurant? Nici n-am gustat-o măcar! Nu cumva la mijloc e o toană, o pornire nesăbuită din parte-mi?...

O atitudine boierească?... Să fac atîta tărăboi pentru atît de puțin lucru!

Dar nu! Îmi continui gîndul. Acasă, trecă-meargă, te împaci cu ce se găsește, că n-ai încotro! (Noroc că gîndurile nu-s sonore! Ce-ar spune nevastă-mea?) Dar îndată ce intri într-un local, dorești să găsești acolo, tocmai ceea ce nu ai acasă! Și-apoi, de vreme ce aveau carne, trebuia s-o servească! Nu s-o ascundă pentru ca mai tîrziu s-o dea celor pe care îi favorizează! Responsabilul e vinovat! Nici vorbă!

Soția îmi aduce o farfurie mare cu fasole. Termin cu infulecatul și mă întind, comod, pe pat. De data asta, totul din jur pare înveșmîntat în culori mai luminoase. Oprindu-mi privirea asupra unui punct alăs la întîmplare, surid îngăduitor și mulțumit. Frumoasă e viața!!! Nimic de spus! Parcă niciodată n-aș fi știut ce înseamnă să fii chinuit de foame. Parcă, de altfel, există foame?! Și, ca să fiu sincer, cele întîmplate la restaurant mi se par acum situate la o depărtare incomensurabilă. De altfel nici nu știu dacă au existat cîndva! Nu, hotărît, nici n-au existat...

— Nu telefonezi președintelui Uniunii Cooperativelor? îmi reamintește soția, dornică să-mi fie de ajutor.

— O să-l caut mîine! îi răspund obosit și indiferent. E tîrziu acum...

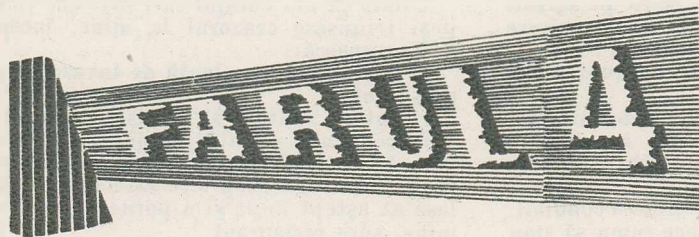
Dar au trecut de la această întîmplare nu zile și nici săptămîni. Au trecut luni și chiar... ani. De telefonat, nici pomeneală!

Despre cenzor nu am nici o știre. În schimb, tovarășul responsabil al restaurantului din comuna cu pricina e tot acolo. Stăpînește fără drept de apel. E putere legislativă, judecătorească și executivă, totodată! Și în toate împrejurările face așa cum îi place. Adică, de capul lui, cap pătrat. De urmările activității sale la cooperativă mă socotesc și eu vinovat.

Oameni buni, puneți-mă la stîlpul infamiei!

O să mă bucare! Zău!

Ilustrații de F. MILETIN

— roman —

de Maria ROMAN

Capitolul VI.

(Urmare din numărul trecut)

— Acum, că am rămas singuri, deșartă sacul! Îl invită răstit Schmidt pe grăsun. Ce căutai aici? Parcă ți-am interzis să te mai ții după mine... O să am grijă ca întîlnirea noastră de astă-seară să fie ultima.

— Vă jur că habar n-aveam despre ce e vorba! M-a trimis șeful, fără să-mi explice nimic. Dacă ar fi după mine, mai bine aș rămîne fără picioare decît să vin să vă spionez! Pe cinstea mea!

Desperarea grăsunului era atît de sinceră, încît Schmidt îl crezu imediat. Era convins că se va putea oricînd folosi de acest individ cum va găsi de cuviință. Nu strica totuși să-l mai sperie puțin.

— Ia mai lasă-te de minciuni! N-o să-mi spui tu mie că nu ți-ai făcut rugăciunea înainte de-a porni spre casa asta.

— Vă implor, aveți încredere în mine! Sint gata să fac tot ce-mi cereți. Dar pentru numele lui Dumnezeu, spuneți repede deoarece jos mă așteaptă cineva și dacă mai întîrziți o să priceapă că am fost prins.

— Bine, du-te, conveni în cele din urmă Schmidt. Mai e nevoie să-ți amintesc că am oameni pe urmele tale și că n-ai cum să scapi de mine? Mîine seară să vii aici, să stăm de vorbă. Șefilor tăi le spui că n-ai găsit nimic în casa de bani, sau că n-ai putut s-o deschizi și de asta ai întîrziat. Găsești tu ceva...

Grăsunul, fericit că pentru a doua oară scăpase întreg din mîinile neamțului, străbătu alergînd coridorul, intră în birou și, de la fereastră, îi făcu semn lui Minutar, aprinzînd de două ori lanterna. De jos veni pînă la el o înjurătură:

— Lua-te-ar dracu' de elefant! Ce-ai făcut atîta timp?!

Helene, copleșită de cele auzite, de-abia se ții pînă la dormitorul ei. Alex, necăjit că nici de astă dată nu reușise să încerce noul cifru, își frămînta mîntea să găsească legătura dintre Roni și Schmidt pe de o parte, și grăsunul pe cealaltă parte, căci era limpede că se cunoșteau.

În camera lui, Schmidt se gîndea la ce să-i folosească pe debitocul acela care se lăsa întotdeauna prins.

Iar în dormitorul stăpînului, Nora îl îmbrățișa pe Jean:

— Ți-am spus eu, dragule, că nu poate să fie nimic...

Casa, cufundată în întuneric, era iar liniștită, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic.

Cursurile conspirative se țineau la etajul întîi al unui bloc din centrul orașului, într-un apartament de patru camere, aranjat simplu, cu mobilă obșnuită. Atrăgeau atenția numai mesele acoperite cu aparate, cîte una de

fiecare odăie. La blocul acesta cu foarte mulți locatari, era greu să te ocupi de vecini, așa că putea să între și să iasă oricine.

Cei zece elevi care frecventau cursurile sunau fiecare în alt fel. Dacă se întîmpla să vină vreunul în timp ce altul se afla înăuntru la lecție, sau nu i se deschidea — și atunci el înțelegea că trebuie să revină mai tîrziu — sau se ducea la ușă Todor. De cînd începuse să predea lecții, i se întîmpla și lui Alex să facă asta; în asemenea cazuri îl poțea pe noul venit într-una din cele două camere goale.

Ajutînd la prinderea grăsunului, Alex își cîștigase noi poziții în rețea. Acum se bucura nu numai de încrederea lui Roni, dar și de aceea a lui Schmidt. De cînd acesta îl văzuse — cum spunea el — „la lucru”, crescuse considerabil în ochii lui. Așa se explică de ce Alex avea una dintre cheile apartamentului, cealaltă fiind la Todor.

În ultimul timp Alex rămînea adeseori singur în apartament pînă noaptea tîrziu. Cu casca la urechi, asculta aproape în fiecare seară posturile Moscova, New York și Londra și alcătula un buletin de știri. După ce termina de scris buletinul, dacă era tîrziu și se hotăra să doarmă acolo, puneu casca deschisă într-un pabar fin de cristal și, întins pe canapea, asculta melodiile care țeseau discret amplificate dintre pereții subțiri.

În seara aceasta, știrile recepționate erau foarte bune. Armata Roșie eliberase Odesa și începuse o nouă ofensivă pe frontul Crîmei și la granița Romîniei. De bucurie Alex nu mai avea răbdare să stea pe scaun. Transcrise repede știrile, puse coala de hîrtie în buzunar și plecă val-vîrtej s-o predea.

În grabă uită însă pe masa de lucru a lui Todor notițele după care întocmise buletinul de știri.

Alți avuseseră dreptate atunci cînd îl prevenise pe Alex că va avea de furcă cu unii dintre membrii organizației de eliberare. Retragerea sa neașteptată din detașament fusese aspru comentată de tovarăși. Unii dintre foștii lui prieteni îl considerau trădător. De două ori ajunseseră chiar să propună măsuri de pedepsire, dar de fiecare dată intervenise cu o indiferență prefăcută Ali:

— Lăsați-l în plata domnului! Ne descurcăm noi și fără el! E tînar, i-o fi speriat sau l-o fi obosit lupta și s-a tras în cotlonul lui! Dar de trădat nu cred să ne fi trădat!

Mai mult nu putea spune în apărarea lui Alex, fără să devină el însuși suspect. Dar băieții parcă puseseră la cale un complot, acționau tacit peste capul conducătorului de detașament.

La început, cînd îl întîlneau pe Alex se mulțumeau să-l injure și să-și bată joc de el. Astfel, într-o zi, pe cînd acesta se îndrepta spre casă, văzu la colțul străzii pe doi dintre foștii săi tovarăși. Înțelegea pe ei îl așteptau și roși. Trecu pe lîngă ei fără să salute, știind dinainte că nu i se va răspunde. Cei doi se lăsară întrecuți, măsurîndu-i disprețuitor din ochi, apoi o porniră la doi pași în urma lui. Vorbeau amîndoi tare, cu intenția vizibilă de a fi auziți:

— L-ai văzut, mă, cum l-a îngrășat popota friștilor?

— Ce te mîri? Era cam porc din fire.

— Lasă porcul în pace! Ce ți-a făcut bietul animal să-l compari cu asta?

— Mă, pui de Hitler! De tine vorbim, auzi?!

Alex auzea, auzea chiar prea bine și simțea că inima o să-i spargă pereții pieptului și-o să zboare spre băieți. Pentru prima oară în viața lui îl încerca o durere atît de nemeritată și de grea. Îi venea să alege spre ei, să le explice, să-i îmbrățișeze. Să lase dracului misiunea asta blestemată! Dar n-o făcu. Ochii i se umplură de lacrimi.

În aceeași seară i se plînsu lui Ali:

— Nu mai poți!... Nu poți să înduri gîndul că mă cred trădător!

Elvis pleacă militar

Recent, un eveniment epocal s-a petrecut dincolo de Ocean. Deși n-a fost consemnat în nici una din periodicele conferințe ale d-lui Hagerly — șeful serviciului de presă al Casei Albe — el s-a înscris totuși în nemurire cu ajutorul a 83 de fotoreporteri și 28 de ziariști care, sezisind însemnătatea deosebită a evenimentului, i-au acordat atenția meritată: Elvis Presley, regele Rock'n Roll-ului, a plecat militar.

Cînd zorii vesteau începutul unei zile însorite, Presley a pășit pragul cazarmii, condus de o ceată de admiratoare cu chipurile răvășite de durere. Citeva ore mai târziu — așa cum consemnează patetic reporterul unei reviste de mare tiraj — tînărul de 28 de ani și-a jertfit pe altarul patriei frumoasele bucle negre. Și cu siguranță că, pentru fiecare fir de păr secerat de odioasa foarfecă a frizerului cazon, o boabă de mărgăritar s-a prelinse pe fața chinuită de nesomn a unei tinere adepte a „ritmului secolului“.

În acest moment de grea cumpănă, animat de cea mai înaltă conștiință civică, regele Rock'n Roll-ului nu s-a gîndit la propria sa persoană, ci doar la binele patriei: „stagiul meu militar — a murmurat el cu amărăciune — va aduce guvernului american o pagubă anuală de 500.000 dolari, echivalentul impozitelor plătite de mine.“

Splendidă atitudine cetățenească, sublim altruism patriotic!

Dar dacă stagiul militar al lui Elvis poate

fi concretizat în cifre sub aspectul pagubei materiale, cum s-ar putea oare calcula neprețuita daună adusă operei de culturalizare a tineretului american prin întreruperea vremelnică a activității cîntărețului-vedetă?

Acest tineret nu va mai putea auzi decît prin intermediul discului armonioasele melodii ale lui Presley ce, generau suavul dans american constînd în trîntirea partenerii pe podea, aruncarea ei în tavan sau izbirea ei de toți pereții, în funcție de talentul dansatorului.

În plus, admiratorii lui Elvis vor fi lipsiți de minunatele texte ale cîntecelor sale, cum ar fi, de pildă, această mică bijuterie literară intitulată „Blue suede shoes“: „Te iubese atît de mult drăguță, încît n-am nimica contra dacă-mi iei portofelul și-mi dai foc la casă. Dar să nu te pună cumva dracul să mă calci pe pantofii mei noi, cei albaștri“.

Și mai reușit este textul altui mare succes al lui Presley pe care îmi permit să-l redau în versiune originală pentru a nu-i știrbi frumusețea:

„Tutti frutti au rutti
Wop-bob-a loom-hop-a-loom-
bam-boom

tutti frutti

Au rutti tutti frutti au rutti tutti frutti“, ceea ce în tîlmăcire romînească s-ar exprima astfel:

„Tutti frutti au rutti
Wop-bob-a loom-bop-a loom-bam-boom
tutti frutti etc...“.

Ei bine, pentru un timp — din fericire limitat — noi capodopere ale genului nu vor mai apare pe firmamentul culturii universale. De aceea, cu profundă nedumerire, aflăm dintr-un ziar că un măturător care asista la îndepărtarea podoabei capilare a lui Elvis Presley a răpit superbe bucle negre disputate cu îndirjire de admiratoarele și ziariștii prezenți la trista ceremonie... și le-a aruncat într-o ladă de gunoi!

Ca să vedeți pînă unde poate duce pe unii lipsa de atașament față de relicvele culturale ale contemporaneității!

Sașa GEORGESCU

Momente grele pentru adaptele Rock'n Rollului: c dată cu îmbrăcarea uniformei s-au dus milioanele... Și frumoasele sale bucle negre...

— Ce să-ți fac, băiete? Să le spun adevărul, or însemna să risc acțiunea. Tot ce am dreptul să fac, este să încerc să-i îmbunzez puțin și asta vezi cum merge.

— Trebuie să ies din școală, Ali! Izbučni Alex. Ajută-mă!...

Ali îl privi un timp cu înțelegere și părere de rău.

— Cum vrei... spuse apoi. Dar înainte de a ne hotărî răspunde-mi la o întrebare: ce te interesează pe tine mai mult: ceea ce faci tu sau ceea ce cred ceilalți despre tine?

— Și una, și alta, afirmă imediat Alex, ridicînd din umeri.

— Vezi că nu ne înțelegem, reuă blind Ali. Tu faci ceea ce faci pentru ca ceilalți să spună despre tine că ești un erou, sau pentru că așa simți tu că trebuie?

Alex roși pînă în vîrfurile urechilor. Ali avea dreptate: la urma urmelor, nu-și făceau decît datoria. Iar ceea ce astăzi trebuia să rămînă nelămurit, avea să se lămurească mai târziu.

— N-am vrut să te necăjesc, urmă Ali. Într-un fel, fiecărui dintre noi îi e greu. Hai mai bine să vorbim de treburile noastre obișnuite. Mi s-a transmis de sus o informație pe care e bine s-o ai în vedere: un marinar de pe „Sfîntul Nicolae“ a anunțat Frontul de eliberare că vasul pe care lucrează se ocupă cu tot felul de afaceri suspecte; nu e vorba numai de bursă neagră, dar, se pare, și de transporturi de spionii. Astfel, nu de mult au adus în mare secret pe cineva în oraș. Un spion, se pare. Vezi dacă alți tu ceva... Ne interesează în mod special. Știi că în ultima vreme viu din străinătate tot felul de emisari ai regelui...

Involuntar, Alex făcu legătura între spionul adus de vasul necunoscut și misteriosul individ care se ascundea în casa lui Roni. Ipoteza aceasta vagă i se păru însă atît de puerilă, încît nu i-o împărtăși lui Ali.

Înainte să se despartă, Ali îi atrase atenția lui Alex pe un ton glumeț:

— Vasăzică totul e în ordine, Alex. Numai de băieți să te ferești, să nu-ți tragă vreo bătaie!

În aceeași seară, acasă, o găsi pe maică-sa plînsă. Locuiau împreună la etajul al doilea al unei case vechi dintr-un cartier central, într-o cameră și bucatărie. Tatăl lui Alex fusese ucis pe front încă din primele zile ale războiului. Atunci băiatul părăsise liceul, ca s-o poată ajuta pe maică-sa, o femeie blajină și necăjită care mai mult decît orice pe lume dorea ca fiul ei să-și continue studiile. Dar Alex nu admtea s-o lase să muncească peste puterile ei.

În seara asta maică-sa nu-l sărută cu căldura cu care-l săruta de obicei. Abia-i atinse obrazul cu buzele, ferindu-și privirile de ale lui. Alex înțelese imediat că s-a întîmplat ceva. Se așeză pe un scaun și o urmări cum se învîrtește fără rost cu cîrpa în mînă, chipurile ștergînd mobila de praf. De fapt nici nu prea avea ce să ștergă. Un dulap vechi, un pat de fier, un divan și o masă cu trei scaune din lemn vopsit — asta era tot ce se găsea în cameră.

— Ce ai, măicuță dragă? o întrebă Alex neliniștit într-un tîrziu.

Un timp bătrîna îl privi fără să răspundă. Apoi, cu mișcări stăpînite, dar fără să izbutească să-și ascundă tremurul mînilor, se duse la dulap și scoase dintre rufe o hîrtie. I-o întinse tăcută.

Alex luă hîrtia și citi: „Moarte trădătorilor! Frontul de eliberare“.

— Unde ai găsit-o? reuși el să îngine.

— Au vîrfit-o pe sub ușă.

— O fi vreo greșeală... murmură fără convingere.

Nu-și mai vorbiră nimic. Noaptea tîrziu, frămîntat de gînduri care nu-l lăsau să doarmă, Alex simți că nici mama sa nu poate dormi. Ba la un moment dat i se păru chiar că o aude plîngînd. Inima îi bătea cu putere: lată unde ajunsese: pînă și maică-sa credea acum că el a trădat. Asta nu mai pu-

tea s-o îndure. Cel puțin ei să-i explice, pe ea s-o liniștească, s-o aiba de partea lui. N-apucă să deschidă gura, căci o auzi cum îi șoptește din pat:

— Mă ascuți, băiete? De unde sînt banii pe care-i aduci tu?

Banii despre care vorbea mama lui Alex erau leafa lui de la cursuri.

Roni îi spusesse lui Alex că organizația nu are posibilitatea să-și finanțeze toți membrii, dar că lui, în mod special, i se acordă, pentru serviciile deosebite pe care le aduce, un mic ajutor. Cu explicația aceasta Roni împușca doi iepuri dintr-o lovitură: pe de o parte înlătura bănuiala că gruparea ar fi subvenționată din afară, lăsîndu-se să se înțeleagă că este vorba de o organizație de eliberare fără fonduri, cum sînt atitea altele, iar pe de altă parte, în felul acesta liarele pe care le primea pentru salarizarea oamenilor îi intrau lui în buzunar.

După ce încasase prima leafă, Alex alergase la Ali să-i spună că banii aceștia îi frig. Ali zîmbise posomorît:

— N-ai încotro, trebuie să primești... Ești tot timpul ocupat cu treaba asta și n-ai cîd să lucrezi. Fiecare ar fi fost să-ți dăm noi ceva, dar știi prea bine că n-avem de unde; trebuie să întreținem mii de familii de deținuți și de urmași ai celor uciși.

Alex oprea pentru el și pentru maică-sa numai jumătate din suma primită, alt cît să le ajungă să trăiască, iar tot restul îl preda lui Ali, căpătînd în schimb bonuri ale Frontului de Ajutorare a Deținuților. În felul acesta Alex se simțea ceva mai împăcat.

Nu se așteptase însă ca maică-sa să-i ceară vreodată socoteală de unde aduce bani. Sări de pe divan, se apropie de patul ei și, ingenunchind, îi căută mîna în întuneric.

— Spune-mi, mamă, doar tu mă cunoști mai bine decît oricine. Mă crezi în stare de ceva rău?

Alex vorbi atît de sincer și de rugător, încît bătrîna și-l simți iarăși aproape. Și se liniști. Pesemne că la mijoc era vreo încurcătură doar și băieții de la organizație pot să greșească.

Îi cîntă lui Alex păru:

— Du-te repede de te culcă, băiete. Se poate să nu dormi la ora asta? Alex îi sărută mîna.

— Mulțumesc, măicuță. Noapte bună... șopti el îndușoșat.

Totuși, în noaptea aceea Alex rămase încă multă vreme cu ochii deschiși. Recunoscu după scris pe cel care vîrșise biletul sub ușă. Era un prieten care, la fel ca alții, se lăsase îngelat de aparențe. Ce-ar fi să scrie și el niște bilete pe care să le bage în fiecare seară sub ușă? Bilete ce vor fi adevărate buletine cu ultimele știri ale zilei. Aparatele de radio ale populației fiind modificate de nemți în așa fel încît să nu prindă decît postul național, nici unul dintre băieți nu asculta posturile pe unde scurte pe care el avea posibilitatea să le audă la școală.

De atunci, în fiecare seară, în drum spre casă, Alex strecura pe sub ușă prietenului său un biletel cu ultimele știri. La trei zile după ce lăsase primul bilet, îi căzu în mînă unul din buletinele multiplicat la șapirograf răspîndite în dimineața aceea în cartier. Era întocmit pe baza știrilor comunicate de el.

Despre această inițiativă nu-i comunicase nimic nici măcar lui Ali. Era secretul lui, și nu voia să-l divulge nimănui. Acum participa și el într-un fel la lupta fostului său detașament.

În acest timp însă, băieții, care n-aveau de unde să cunoască frămîntările lui Alex, puneau la cale un nou atac împotriva lui. Și tot mai primejdioasă devenea pentru Alex chiar munca lui în rețeaua lui Roni, lucru de care avea să se convingă foarte curînd din pricina întîmplării stupide care-l făcuse să uite pe masa de lucru a lui Todor notițele după care redactase ultimul buletin de știri.

(Continuare în nr. viitor)

● **ÎNTR-O ZI, OMUL VA TREBUI SĂ LUPTE ÎMPOTRIVA ZGOMOTULUI, LA FEL DE DÎRZ CA ÎMPOTRIVA CIUMEI ȘI HOLEREI.**

● **ȘOARECII EXPUȘI UNOR UNDI SONORE PUTERNICE MOR ÎN 60 DE MINUTE.**

● **NUMAI ȘOAPTELE A DOI ÎN DRĂGOSTIȚI ÎNREGISTREAZĂ 20 DE FONI.**

In întreaga lume, zgomotele se află în plină ofensivă!

Populația orașelor nu mai trăiește ca odinioară în căsuțe mici, împrejmuite de grădini. În locul acestora au apărut case cu numeroase etaje, cu ferestre îndreptate spre bulevarde, case construite din fier și beton, care captează zgomotele și le amplifică aidoma unor cutii de rezonanță. Oamenii nu mai lucrează în mici ateliere meșteșugărești, ci în uzine cu strunguri carusel și cu uriașe ciocane automate, în mine cu perforatoare electrice, pe șantieră cu excavatoare și macarale portal...

Totul în jurul nostru duduie, freamătă, vibrează...

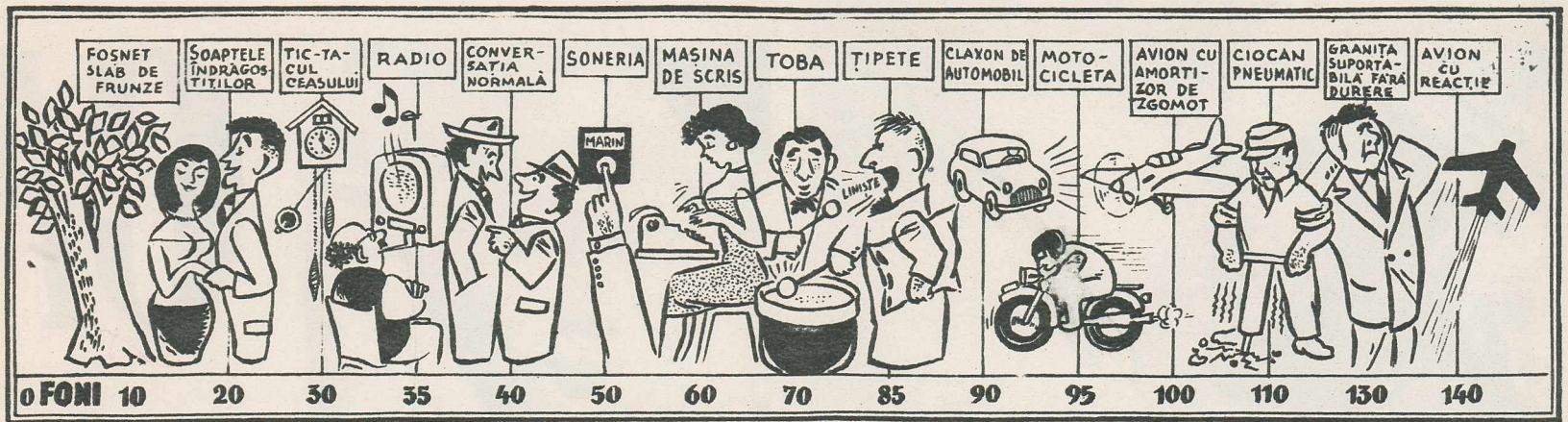
E melodia secolului nostru! — veți spune. E drept, doar că această melodie este... puțin cam zgomotoasă...

CE SPUN MEDICII ȘI FILOZOFII

Să consultăm un medic specialist, pe doctorul Tremolières, membru al Academiei de medicină din Paris, și să-i cerem părerea. „Există o boală a zgomotului“, afirmă doctorul Tremolières și explică: omul nu se poate apăra împotriva zgomotelor. Putem închide ochii, dar nu și urechile. Chiar dacă eliminăm anumite zgomote din sfera noastră de percepere, nu avem nici o influență asupra sistemului nervos vegetativ (care asigură funcționarea inimii, stomacului vaselor sanguine) și care înregistrează zgomotul, dincolo de voință... Chiar și la zgomotele de 80—90 foni, corpul nostru reacționează printr-o funcționare defectuoasă a stomacului, prin deranjamente în circulația sîngelui, printr-o intensificare nefirească a tensiunii musculare. Asta se întâmplă chiar și atunci, cînd, în aparență, zgomotul „nu deranjează“.

Deși au trăit în vremuri mai puțin zgomotoase decît noi, oamenii deceniilor și ai secolelor trecute împărtășeau părerile doctorului Tremolières. Robert Koch, de pildă, spunea: „Intr-o zi omul va trebui să lupte împotriva zgomotului, la fel de dîrз ca îm-

AH...ZGOMOTUL!

Scara fonică

potrivă ciumei și holerei"; la rândul lor, diferiți filozofi de valoare au arătat că multe cugetări mari au fost înlăturate din lume din pricina zgomotului. Ce-ar mai fi zis Koch și filozofii respectivi dacă ar fi trăit în anul de grație 1958?!

CE ESTE „FON“-UL?

Înainte de toate: ce este un „fon“? După dicționarul tehnic

Aparatul înregistrează, în centrul Berlinului, 100 de foni.

este: „Unitatea de măsură pentru intensitatea zgomotelor“.

Un foșnet slab de frunze înregistrează 10 foni, șoaptele a doi îndrăgostiți, 20 de foni; zgomot de stradă, 50 de foni; un claxon de automobil, 90 de foni; un avion cu elice, de la câțiva metri — 120 foni.

Limita pe care o suportă urechea noastră fără a avea o senzație de durere este de 130 de foni.

Să nu ne închipuim cumva că adunând intensitatea zgomotelor, intensitatea auditivă crește de asemenea în proporție aritmetică. Dacă o fanfară sporește de la patru gornști la șaisprezece, urechea noastră va percepe numai un zgomot de două ori mai intens. Ceea ce oamenii de știință formulează: intensitatea auditivă crește cu logaritmul intensității sonore.

Aceasta spre norocul nostru. Vă închipuiți ce s-ar întâmpla dacă am aduna zgomotul străzii (un tramvai de 70 foni + un camion cu cai de 70 foni + un difuzor de 50 de foni + un claxon de 90 de foni = 280 foni). Nici un timpan n-ar rezista acestei avalanșe acustice.

SINTEȚI PENTRU SAU CONTRA?

Se pune pe drept cuvânt întrebarea: ce-i de făcut? În primul rând, ca și în lupta împotriva microbilor, dușmanul trebuie studiat. Pentru aceasta nu avem nevoie de microscopie electronică, ci doar de noul instrument pentru măsurarea intensității sunetului, construit în R. D. Germană. Acest instrument nu înregistrează numai intensitatea, ci determină și calitatea sunetului. Acest lucru este important, căci vocea de bas a unui camion ne deranjează mai puțin decât soprana ascuțită al unei motorete. Aparatul nu înregistrează însă și pe „autorul“ zgomotului. Păcat, căci e știut că propriul nostru aparat de radio ne supără mult mai puțin decât cel al vecinului... De aceea, pe lângă aparatul de măsurat zgomote, multe foloase ne-ar aduce unul ajutător, pe care l-aș numi „bunsimțometru“.

În multe țări, lupta împotriva zgomotului constituie o preocupare permanentă. Există legi și ordonanțe împotriva celor care tulbură liniștea; există numeroase publicații, cum sînt cele ale Institutului de protecția muncii din Leningrad, cum sînt „Lärmbekämpfung“, „Noise Control“ din R. D. Germană etc., care se ocupă de combaterea zgomotelor. La congresele internaționale de acustică de la Leningrad și Dresda s-a discutat, de asemenea, pe larg această problemă și s-au propus soluții practice.

Printre cele mai simple soluții se numără interzicerea claxonării. La Moscova, la Praga, la Budapesta, claxonatul e interzis. Deși s-ar părea curios, statisticile au arătat că această măsură nu numai că n-a sporit numărul accidentelor de circulație, dar l-a redus considerabil. E și normal: știind că nu se poate claxona, și șoferii, și pietonii sînt mai atenți. În centrul Berlinului, unde se înregistrează în orele de vîrf ale circulației peste 100 de foni, s-au luat măsuri ca zgomotele de eșapament și de motor să nu depășească 80 de foni. Tot în R. D. Germană a luat ființă o asociație pentru apărarea împotriva zgomotelor. Ea revendică, printre altele, suprimarea difuzoarelor permanente de pe străzi și din localurile publice și folosirea lor numai în mod ocazional.

Acesta este doar un prim pas. Cuvîntul greu îl au de spus tehnicienii. Arhitecții vor trebui să se gîndească serios la izolări fo-

nice, chimiștii la materiale de construcții absorbitoare de zgomote, inginerii la vehicule mai... tăcute, cu claxoane mai discrete, iar noi toți, la vecinii noștri de care ne desparte uneori numai un perete de câțiva centimetri.

Soluții pot fi găsite! S-a propus, de pildă, așezarea noilor clădiri cu o latură spre stradă și nu ca pînă acum, cu fațada. S-a calculat că astfel va pătrunde în locuințe cu 75 la sută mai puțin zgomot. Cunoscînd această cifră, ce părere aveți? Sinteți pentru sau contra fațadei la stradă?

DAR BUCUREȘTIUL?

Asupra zgomotelor Bucureștiului, părerile sînt împărțite. Unii susțin că e un oraș liniștit, alții că-i printre cele mai zgomotoase. Realitatea e că se mai găsesc numeroase colțuri liniștite, chiar și în inima Capitalei noastre. Dar acest lucru nu trebuie să ne facă să privim cu nepăsare problema combaterii zgomotelor. Consultați un locatar oarecare de pe b-dul Magheru și veți afla ce părere are el de zgomotul tramvaielor, al automobilelor și motocicletelor...

Nici combaterea zgomotelor industriale nu trebuie neglijată.

Iar cercetătorii noștri în materie de acustică au înțeles acest lucru și sînt preocupați intens de problema izolării fonice în industrie. Astfel, un colectiv de la Institutul pentru Protecția Muncii a construit o cască, capabilă să anihileze zgomotele mașinilor și care permite totuși conversația între cei ce o poartă. Acum se studiază posibilitatea îmbrăcării pereților halelor de fabrică cu un material absorbant de zgomote.

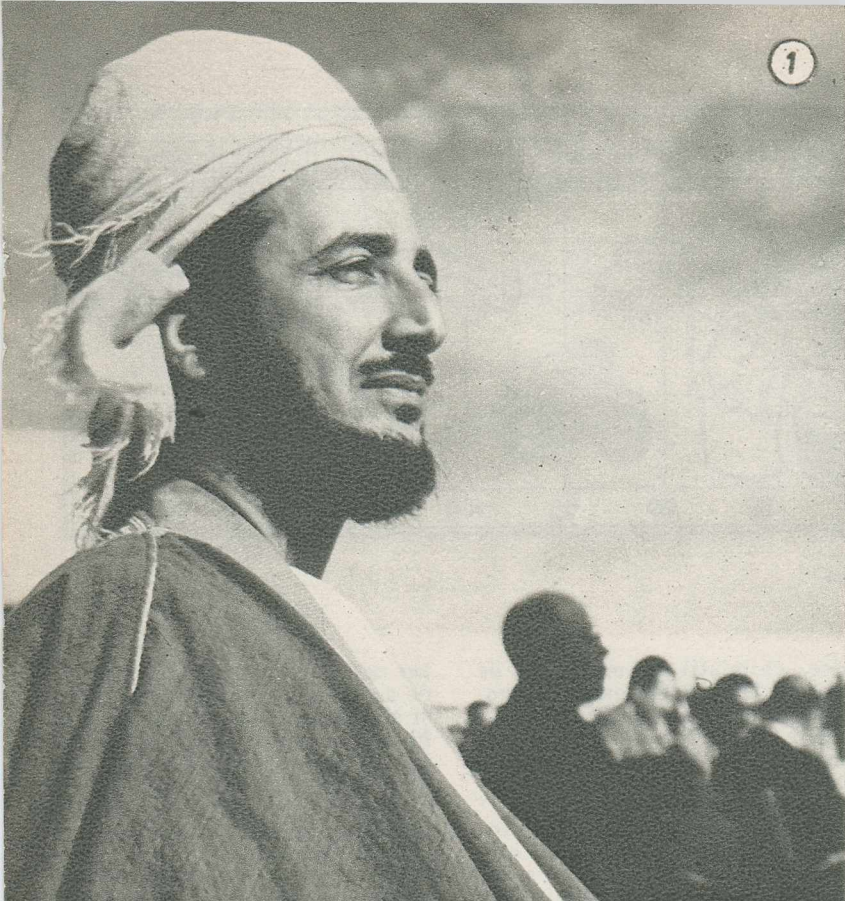
Pentru combaterea zgomotelor orașelor s-a făcut însă prea puțin. S-au obținut, ce-i drept, rezultate valoroase în acțiunile de cercetare, dar puține dintre aceste rezultate au fost puse în practică. La cele mai multe blocuri de curînd construite, problema fonoizolării a fost neglijată. Și trebuie avut în vedere că Bucureștiul este în plină dezvoltare, că numărul automobilelor, al motocicletelor, al tramvaielor și al autobuselor crește pe zi ce trece.

Cercetătorii și constructorii trebuie să țină seama de acest fapt și trebuie să-și îndrepte eforturile și în această direcție. Căci nu încapă îndoială că reducerea zgomotului sporește capacitatea de muncă a omului, contribuie la menținerea sănătății lui.

Radu NOR

Un colț liniștit în București.

CA

— fotoreportaj —
de Clk DAMADIAN

Banane, sandale, nuci de cocos, fesuri, iaurt, icre roșii uscate, țevi cizelate, roșcove. Arabi în cămăși de noapte cu dungi verticale multicolore, fiecare cu câte o tarabă pe roți, se agită și strigă în piață. În spatele lor se înalță o superbă moschee cu minarete dantelate.

Scot din buzunar exponometrul, ca să nu ratez fotografia. Dar ce se întâmplă? Sînt înconjurat. O mulțime iritată îmi arată pumnii, vociferează. Situația devine încordată. Nu văd nici o scăpare și... o șterg englezește.

Trebuie să precizez că scena se petrecea în cartierul vechi al orașului Cairo, unde, împreună cu profesorul Stanciu Stoian, venisem în calitate de observatori la Conferința țărilor afro-asiatice.

Am fost cu siguranță confundat — ne-am zis.

Ca să nu avem nici un dubiu că ar fi o simplă întâmplare, oprim mașina după câteva sute de metri, într-o piață nu mai puțin pitorească decît cea precedentă.

Nu mai consult exponometrul. Deschid aparatul. Sîntem iarăși înconjurați. Cum prudența este mama înțelepciunii, am aplicat cu folos experiența cîștigată mai înainte. Totul era clar. Nimic nu era deci întâmplător.

— Ați avut noroc, îmi spuse după câteva zile un egiptean căruia îi relataseam întâmplarea. Acum citva timp, cînd atmosfera era mult mai încordată, un american și soția sa au avut, în același loc, o aventură asemănătoare. Numai că povestea lor s-a terminat cu un... epitaf.

În ochii acestor arabi simpli imaginea crudă a imperialismului era mult prea vie și orice străin de culoare albă era luat drept spion. De altfel ura împotriva imperialismului și a jugului colonial nu este o caracteristică exclusivă a poporului egiptean.

În ziua închiderii festive a lucrărilor conferinței care a avut loc în sala Universității din Cairo, ca răspuns la știrea apărută în ajun în presă cu privire la participarea lui John Foster Dulles la Conferința de la Bagdad, studenții au început să scandeze lozinci antiimperialiste la care participau cele 51 de țări reprezentate au răspuns prelung, ca un ecou.

Este adevărat că din cele 51 de țări nu puține mai sînt încă țări coloniale. Dar, precum spune președintele Gamal Abdel Nasser: „sămînța libertății a început să dea fructe“.

★

Să nu vi se pară curios dacă vă voi spune cîteva cuvinte despre bacșiș, cu toate că acest termen nu pare a avea nevoie de precizări suplimentare.

Dar mai bine să vă dau cîteva exemple concrete.

Mașina oprește în fața hotelului. Ca din pămînt răsare un arab și-ți deschide smerit ușa, întinzînd mîna după bacșiș. Scena se repetă și în alte împrejurări. După cîteva zile ar părea normal să te obișnuiești, mai ales dacă ai o fire adaptabilă. Imposibil! Te conformezi, dar ești indignat.

Într-o zi însorită mă plimbam cu un egiptean prin bazarul orașului vechi. Cînd mi-am exprimat dorința de a vizita magazinul unui mare anticar, un tînăr arab s-a oferit imediat să ne conducă. Trebuie să recunosc că fără ajutorul ghidului nostru improvisat nu numai că nu l-am fi găsit pe anticarul căutat, dar ne-ar fi fost imposibil, la întoarcere, să ne descurcăm în labirintul de străzi și străduțe ale imensului bazar.

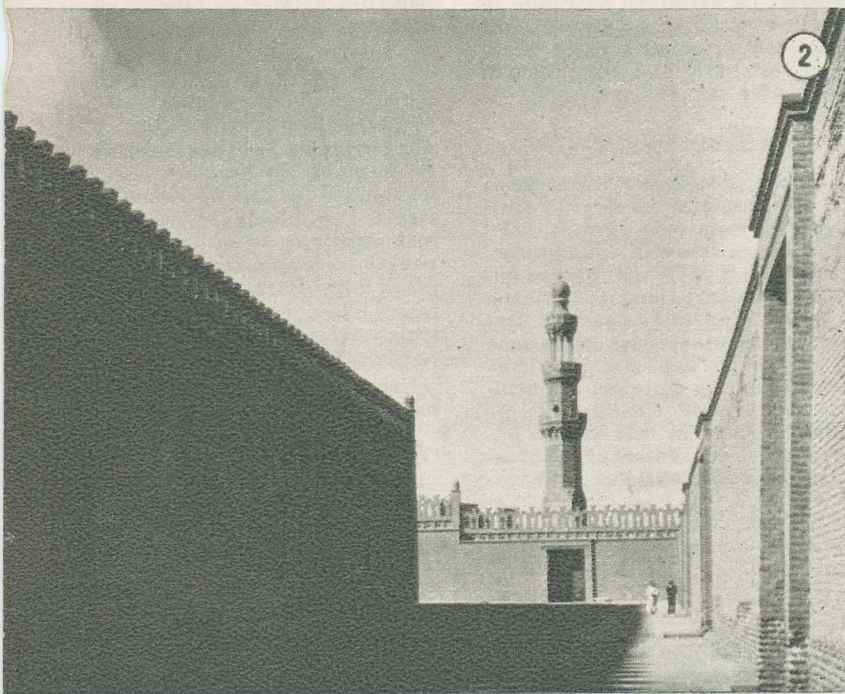
Nu mică mi-a fost mirarea cînd, la gestul meu de a-i da recompensa binemeritată, tînărul refuză să primească. Observase pe pieptul meu insigna de delegat la Conferință (pe care avusesem grijă, de astă dată, să n-o uit la hotel).

— Sînteți oaspetele nostru, nu pot să primesc nici un bacșiș de la dumneavoastră, îmi spuse cu mîndrie tînărul arab.

În clipa aceea am înțeles că nu poți cumpăra supunerea unui arab cu cîteva piaștri, că adevăratul egiptean era acela căruia îi strîngeam mîna și spre care se îndreaptă astăzi privirile tuturor fraților lui din Siria, Yemen și alte țări arabe.

De altfel Republica Arabă Unită este spiritul în acțiune al solidarității tuturor popoarelor din Africa și Asia.

„Nu ne vom considera cu adevărat liberi — spunea doamna Rameshwari Nehru, delegata Indiei — decît în clipa în care toate popoarele de pe continentul Africii și Asiei își vor căpăta independența“.

CAIRO

1 Delegat la Conferința de la Cairo a popoarelor din Asia și Africa.

2 Moscheea Ibn Tulun din cartierul vechi al orașului Cairo.

3 Profesorul Stanciu Stoian, observator la Conferința de la Cairo, împreună cu delegații Senegalului și Etiopiei.

4 Stinx aflat în muzeul de la Cairo.

5 Sfinxul de la Ghizah în fața piramidei lui Kefren. În fund (la stînga), piramida lui Mikerinos.

6 Muncitorii fabricii de bumbac din Mehalla El-Kubra întâmpinând delegații Conferinței de la Cairo.

7 O tinără frumoasă africană

SFATURI practice

DIN PETALE DE TRANDAFIRI...

Răspundem prin rețetele de mai jos mai multor cititoare, care ne-au întrebat ce pot face cu petalele trandafirilor:

APĂ DE TRANDAFIRI

Se aleg 125 gr de petale de trandafiri, se scutură bine de polen și se lasă să se macereze timp de 3-4 zile, într-un litru de apă caldă. Se strecoară după aceea printr-o bucată de tifon, strivind petalele între degete, ca să-și lase tot sucul.

Dacă vrem să păstrăm această apă mai multă vreme, îi adăugăm 250-300 gr de alcool.

Apa de trandafiri se folosește mult la curățirea și întretinerea tenului, ca și la unele creme și loțiuni pentru față.

OȚET DE TRANDAFIRI

Se iau 20-30 gr de petale uscate la umbră, se introduc în 200 gr oțet de vin — amestecat eventual cu 50 gr de apă de trandafiri — și se lasă să se macereze timp de trei săptămâni, după care se filtrează printr-o bucată de tifon și se pune la păstrat într-o sticlă astupată.

Oțetul de trandafiri e un preparat răcoritor indicat pentru fricțiuni la grețuri și migrene.

DULCEAȚĂ DE TRANDAFIRI

Se aleg 250 gr de petale proaspete și parfumate, cărora li se rup cotoarele albe. Se scutură de polen și se freacă bine cu zeamă de lămâie (sau cu sare de lămâie pisată). Se lasă câteva ore la rece. În acest timp, se prepară siropul pe flacără, din două pahare de apă și 1 kg de zahăr. Când siropul începe

să lege, se introduc în el petalele bine stoarse și se lasă să dea câteva clocote, curățind de fiecare dată spuma ce se formează deasupra. Se retrage de pe foc, se lasă să se răcească și se pune în borcane, ca oricare altă dulceață.

ȘERBET DE TRANDAFIRI

Ca și pentru dulceață, se aleg și se scutură de polen 250 gr de petale proaspete, care se fierb apoi într-un litru de apă, timp de 10-15 minute. Se adaugă zeama de la o jumătate de lămâie și după ce s-a răcit, se trec printr-o strecurătoare deasă. Se adaugă la întreaga cantitate 1,500 kg de zahăr, care e lăsat să se topească la rece. Se pune apoi la fiert, curățind spuma, până ce siropul se leagă. Proba de legat se face turnând câteva picături din sirop într-un pahar cu apă rece. Dacă picăturile se dizolvă în apă e semn că siropul nu e legat și că mai trebuie fiert. Dacă însă picăturile puse în apă rămân întregi, solidificându-se, avem semnalul că trebuie să încetăm fiertul. Se retrage deci, de pe flacără și, după ce se răcește, se freacă insistent și într-o singură direcție cu un făcăleț sau cu o lingură de lemn, până ce devine o pastă consistentă. În timp ce se freacă astfel, i se mai poate adăuga zeamă de lămâie, după cum vrem să-l facem de acrișor. Când servim, introducem lingurița cu șerbet în paharul cu apă rece. Apa rece întărește pasta și îi dă o crustă plăcută.

JOSIANA

T.A.P.L. Galați

PETRECEȚI O SEARĂ PLĂCUTĂ LA RESTAURANTUL

Bucegi

Sortiment bogat de preparate culinare
— VINURI ALESE —

VIZITAȚI RESTAURANTUL

Pescăruș

Specialități variate de pescărie. Vinuri selecționate.

O.C.L. PRODUSE INDUSTRIALE

Galați

VINDE PRIN TOATE UNITĂȚILE SALE

bogat sortiment de:

CONFEȚIUNI PENTRU BĂRBAȚI, FEMEI ȘI COPII; ÎNCĂLȚĂMINTE DE VARĂ DIFERITE MODELE. ARTICOLE DE MAROCHINĂRIE ȘI PARFUMERIE.

Coop. "Metalurgia Brailei" **BRĂILA**

PRODUCE

Agrafe (clame) pentru păr, crețe și dreptei
Luciri pentru copii (cai pe balansoar, pe postiment și pe băț, din carton presat)

RETEALĂ PENTRU MIRESE ȘI LAȚ LUCIOS PENTRU POMUL DE IARNĂ

Primim comenzi și livrăm în toată țara.

O.C.L. Produse Industriale **BRĂILA**

vinde prin toate unitățile sale

— ÎNTR-UN BOGAT SORTIMENT —

Țesături imprimabile din bumbac și mătase
Confeții pentru bărbați, femei și copii.
Articole de marochinărie și parfumerie.

Tricotaje și alte articole de

DE VÂNZARE LA MAGAZINELE SPECIALIZATE ȘI UNIVERSALE

ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM

Dați copiilor
cât mai multe dulciuri

PRODUSE ZAHAROASE
(dropsuri, drajeuri, rahat, caramele etc.)

CONSERVE DE FRUCTE
(gemuri, dulceați și sucuri naturale de fructe)

BOGATE ÎN ZAHARURI ȘI VITAMINE

LITORALUL VĂ AȘTEPTĂ

De întreg litoralul începe sezonul de vară. De cei care vin aci pentru prima oară, privește și frumusețea mării și orăz coplesii; iar celor care au mai fost, litoralul le rezervoază anul acesta o frumoasă surpriză prin amenajările țărmului și construcțiile noi ridicate aici. Arhitecții, inginerii și muncitorii s-au străduit să ofere construcții frumoase și confortabile, care, prin armonia liniilor și prin folosirea lor în mijlocul unor spații verzi, să fie o încălzire pentru ochii vizitatorilor stațiunilor Eforie, Mamaia și Vasile Roaită.

Prin întărirea țărmului și construirea de diguri se vor

mări plajele. Foto 1 — digul nou de la Eforie.

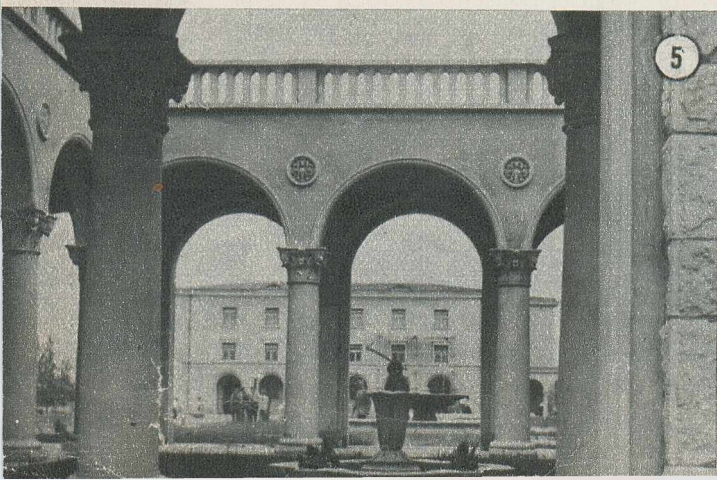
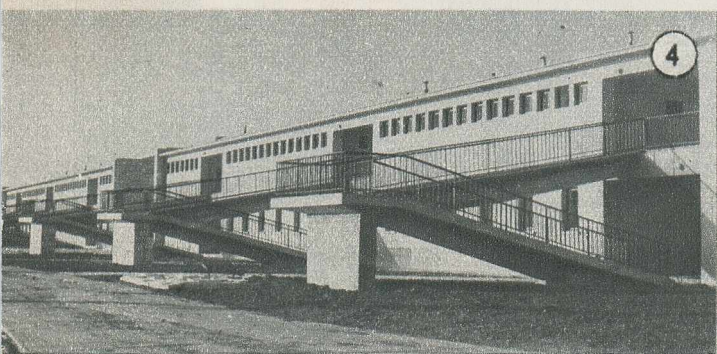
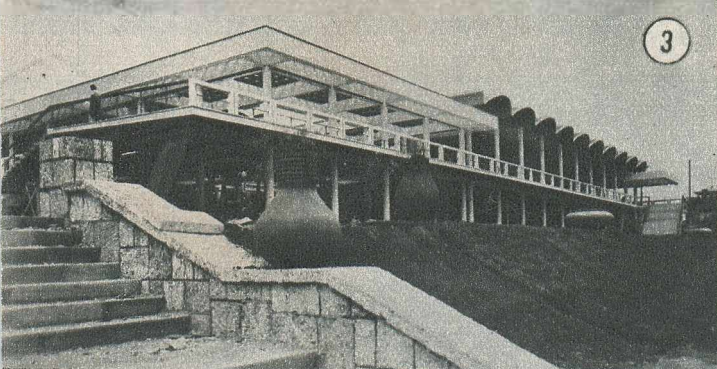
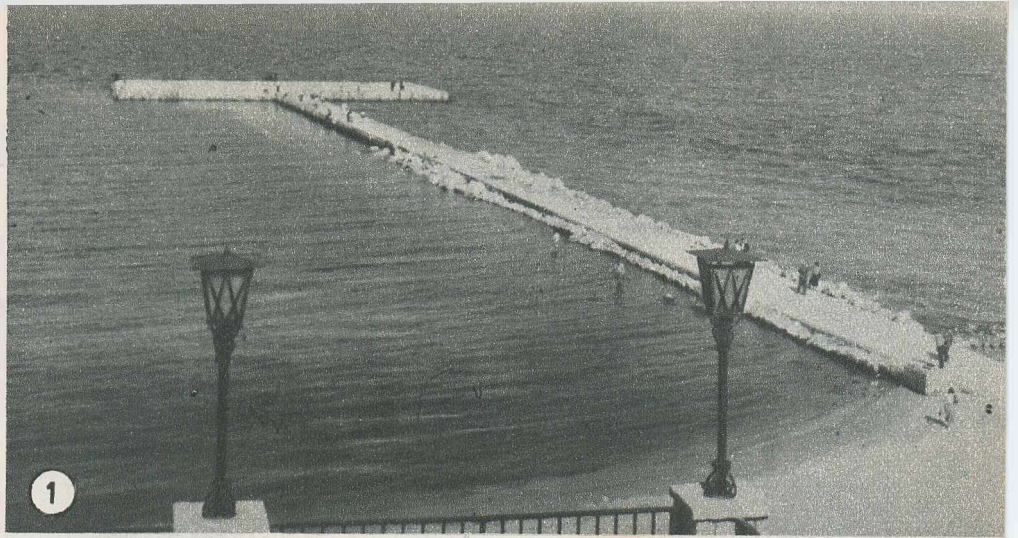
Mai multe blocuri și vile, ridicate la Eforie, sînt gata să-și primească oaspeții (foto 2).

Tot la Eforie va sta la dispoziția vizitatorilor un elegant și modern restaurant nou (foto 3).

Un mare număr de copii își vor petrece vacanța în noua colonie de copii de la Vasile Roaită (foto 4).

Și la Mamaia s-au construit noi case de odihnă. Iată terasa uneia dintre ele (foto 5).

Fotografii de Martin MOSCOVICI

Cuvinte încrucisate

DIN OPERA LUI VASILE ALECSANDRI

ORIZONTAL: 1) Gen de poezie ce ocupă un loc important în opera lui V. Alecsandri, în care poetul cîntă cu măiestrie frumusețea naturii patriei — „... și lăcrămioare“, primul volum de poezii al lui V. Alecsandri. 2) Perioade de timp — „Ștefan Vodă și Codrul“. 3) „Și pe ele se așază bolta cerului senină, / Unde... își aprinde farul tainic de lumină“ („Miezul iernii“) — „Dar...! Sus pe-un frasin un lin freamăt se aude!“ („Concertul în luncă“). 4)... Negri (poetul îi dedică poemele care formează ciclul „Lăcrămioare“) — Însă — În „Miorița“ sînt brazii și păltinașii (sing). 5) Înfricoșată. 6) Pronume — Îndeminatică — Pronume posesiv. 7) Octav Niculescu — „Sînt bătăile de... ale-ntregu-i neam al nostru“ („Oda ostașilor romîni“) — Talaz. 8) Mantie argintie descrisă de poet în poeziile: „Iarna“, „Cerule“, „Viscolul“, „Sania“ — Fir — Pronume. 9) Zgîrcit la culme — Alecsandri, Eminescu, Topirceanu. 10) Negație — „Ghioaga lui...“, una din legende — Diminutiv feminin., 11) „Miorița... bucălae“ — „Visul lui Petru...“ o altă legendă. 12) „Copii! Zor înainte l-al patrulea asalt!“... răspund ostașii, iar el pe calu-i-nalt („Căpitanul Romano“) — Măcină grîu — Pronume. 13) „... Vodă“, dramă istorică de V. Alecsandri — „Copila varsă lacrimi; uimită, ea simțește / Că inima-i ferice în sinu-i se topește / Ca ziua cea de vară cînd razele se scurg / Tîndu-se în umbra adîncă din...“ („Legenda Ciocîrliei“).

VERTICAL: 1) Oraș în Sicilia unde V. Alecsandri a compus poezia „Lăcrămioare“ — Oraș în Ardeal. 2) „...1855“, poezie de V. Alecsandri — A înnoi — Notă muzicală. 3) Puștile haiducilor în poezia lui V. Alecsandri — Pronume — Fricos. 4) Măsurî de timp — „Un fir de...

verde, o rază-încălzitoare / Un gîndăcel, un flutur, un clopoșel în floare“, („Sfîrșitul iernii“) 5) Eugen Bărbulescu — Iubit — San... oraș în Italia. 6) Întins — Fluviu siberian — 3,1 — De la (od.). 7) „La Veneția mult duiosă“ 8) Revistă redactată de V. Alecsandri (2 cuv.). 9) Poezii în care poetul cîntă vitejia ostașilor noștri — Pronume posesiv — Cal dobrogean — Ramură poetică. 10) „Ziua ninge, noapte ninge, dimineața ninge iar“ — Uneori se mă încurcă. 11) Pronume — De exemplu, Mirceșii — Mare pictor român contemporan, recent în cetat din viață. 12) Epocă — „Tu, care ești pierdută în neagra veșnicie / Stea dulce și iubită a sufletului meu!“ — Argint.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	P	A	E		D	O	S	I	N	E		
2	A	M		B	A	L	A	D	A		V	
3	L	U	N	A			E	R				
4	E	L	E	N	A	C	I	N	A	S		
5	R		F	R	M	O	S	A		T		
6	M	I	E	A	B	I	L	A	S	E		
7	O	X	I	N	I	M			V	A	L	
8		O	M	A	T	A	T	A		T		
9	A	V	A	R		P	O	E	T	I		
10	B	A		B	R	I		R	I	T	A	
11	R		L	A	E		A	R	E	S		
12	U	A		M	O	A	A		E	A		
13	D	E	S	P	O	T		A	M	U	R	G

SPORT

1,78 m. Doar un centimetru peste vechiul record mondial. Dar cită muncă plină de pastune, cită energie i-au trebuit Iolandeii până la executarea acestei sărituri perfecte!

IOLANDA BALAȘ: 1,78 m— NOUL RECORD MONDIAL

Fotoreportaj de I. WELBER

În câteva minute vestea a făcut ocolul Bucureștiului, pornind apoi spre toate colțurile lumii: Iolanda Balaș deține din nou recordul mondial la săritura în înălțime. Cifra este de-a dreptul impresionantă: 1,78 m. Și totuși...

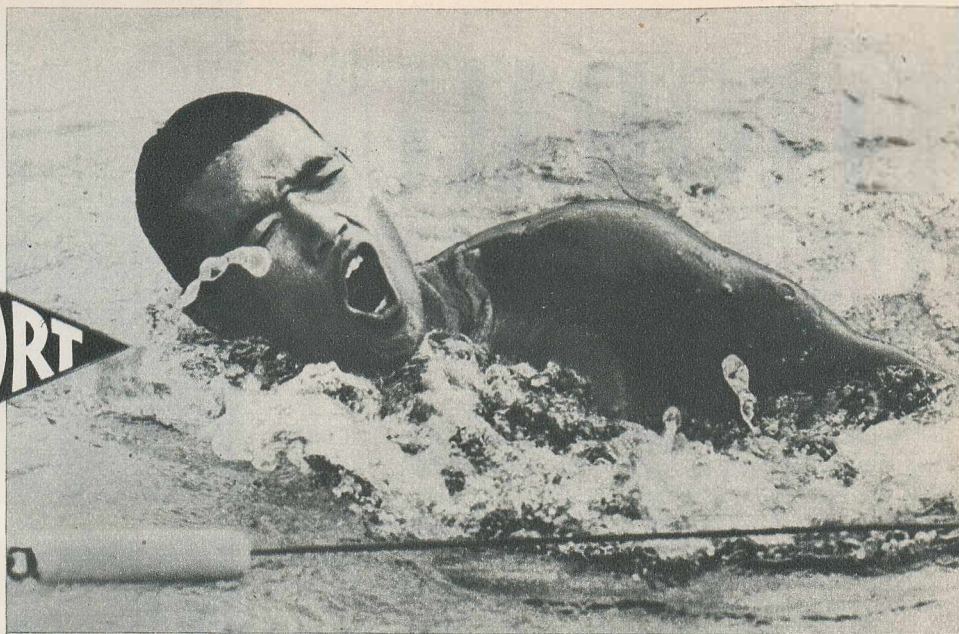
NE VORBEȘTE IOLANDA BALAȘ

„De când a apărut pe lista recordurilor mondiale acel 1,77 m al prietenei mele Cen Fen-iun din îndepărtata Chină, a crescut în mine dorința de a readuce recordul la București. Am reușit! E greu să vă des-tăinuesc toată bucuria care m-a cuprins. Noua cifră este rezultatul a sute și sute de ore de antrenament și al îndrumării date de antrenorul meu. Vă asigur că voi face însă totul ca 1,78 m să nu însemne decît o etapă spre un rezultat și mai valoros“.

Iolanda Balaș

A doua încercare la 1,81 m. După felul în care a fost „dă-rimată“ ștacheta (cu mîna, în ultimul moment), se pare că acest 1,81 va fi curînd cifra ← unui nou record...

Noua recordmană mondială povestește, chiar pe stadion, pentru ascultătorii posturilor de radio, ceva din scurta dar frumoasa istorie a realizării noului record ↓

LA TOKIO S-A DESFĂ-ȘURAT de curînd o nouă ediție a Jocurilor pan-asia-tice, în cadrul cărora s-au înregistrat câteva rezultate de mare valoare. Printre acestea se numără și recor-dul mondial obținut de ino-tătorul japonez Tsuyoshi Yamanaka în proba de 400 m liber cu timpul de 4:23,9.

DUMINICĂ DIMINEAȚA, pe Stadionul Constructorul, a avut loc un concurs moto pe pista cu obstacole. În foto-grafie: un moment din cursa rezervată motocicletei clasei 250 cc. — cîștigată de Gh. Voiculescu-C.C.A. →

Fotografie de Dan BIRLĂDEANU

TURNEUL FINAL al campionatului mondial de fotbal din Suedia. În primul meci din cadrul grupei a IV-a s-au înfrînt redutabilele formații ale Uniunii Sovietice și Angliei. După o luptă dirză, partida s-a încheiat cu un rezultat de egalitate (2—2). Pentru sovieticii au marcat Simoni (al șaselea din rîndul de Jos, foto 1), și V. Ivanov (al 14-lea din rîndul de sus), iar pentru englezii Finney (al cincilea din rîndul de sus, foto 2) și Kevan (al 9-lea din același rînd).

ÎN JURUL GLOBULUI

GONG!

PUBLICUL APLAUDĂ...

● ...prodigioasa activitate a artistei populare *Iablockina*, de la Teatrul Mic din Moscova, care la toamnă va apare într-un nou rol, cel al bătrânei domnișoare *Crawley* din dramatizarea „Biletiului deșertăciunilor”, cunoscutul roman al clasicului englez *Thackeray*. Cu acest prilej venerabila actriță sovietică va fi sărbătorită pentru împlinirea a trei sferturi de veac de teatru și 90 de ani de viață;

● ...dramatizarea minunatului roman „*Calvarul*” de *Alexei Tolstoi*, de către regizorul *I. Sudakov*. După cum se știe, același roman a fost transpus și pe ecran, câștigând astfel, pe lângă cititori, mulțimea spectatoților de teatru și film. În stagiunea aceasta, dramatizarea „*Calvarului*” se va monta și în Cehoslovacia, pe scenele din *Brno* și *Hradec Králové*;

● ...strădania tinerei echipe a teatrului din *Kecskemet* (R. P. Ungară) care a izbutit să înfățișeze publicului un prim spectacol shakespearian cu „*Othello*”. Regia plină de vigoare și admirabilele decoruri se datorează lui *Nemeth Antal* și *Czelenyi Jozsef*, care au fost unanim elogiați de presa budapestană;

● ...varietatea și ascuțimea satirică a ultimului program al teatrului de miniaturi „*Scaetele*”, care activează în Berlinul răsăritean. După cum arată și titlul — „*Dragoste și baze pentru rachete*” — acest spectacol satirico-muzical se situează în plină actualitate.

PUBLICUL CRITICĂ...

● ...năstrușnica idee a regizorului vestgerman *Axel von Ambesser*, care a prezentat pe o scenă müncheneză o piesă intitulată „*Scandal la Balamuc*”, al cărui pretins autor ar fi... clasicul spaniol *Lope de Vega*. În realitate s-au luat personaje și scene din mai multe comedii, care au fost amestecate și lipite într-un mod bizar, pentru ca să justifice titlul. *Curat balamuc!*

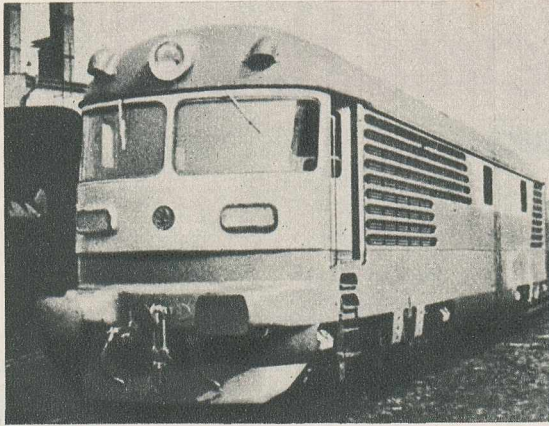
● ...prelungirea peste măsură a procesului „*Annel Frank*” în Statele Unite. E vorba de procesul dintre dramaturgul *Mayer Levin* și de o parte și *Goodrich* și *Hackett* pe de alta, care își atribuie unul altora paternitatea dramatizării răscolitorului jurnal. Tribunalele americane modifică din instanță în instanță hotărârile, dând pe rând dreptate fiecărei părți, în timp ce publicul newyorkez e nevoit să aștepte reluarea spectacolelor pînă la sfârșitul procesului;

● ...originalitatea cu orice preț a actriței engleze *Margaret Rawlings*, care a prezentat pe pista circulară de dans de la „*Mahatma Gandhi Hall*” din Londra, tragedia lui Racine „*Fedra*”, într-o adaptare personală care nu mai păstrează din original decât latura excesiv îngroșată a pasiunii incestuoase a eroinei pentru fiul ei vitreg

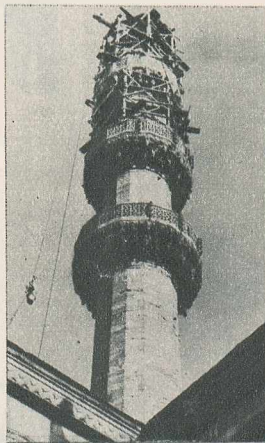
GONG!

↑
COPII... COLECTIVIȘTI. În provincia *Kveihô* din R.P. Chineză a luat ființă încă în anul 1955 o cooperativă agricolă formată din școlari între 7 și 14 ani. Cooperativa, care numără în prezent 44 de membri, a obținut de atunci numeroase succese, printre care mărirea veniturilor de 4,5 ori față de 1956. Iată o brigadă a miilor cooperatori, la lucru; în stînga, *Ian Tien-tai*, în vîrstă... de 12 ani, președintele cooperativei.

ÎN R. CEHOSLOVACĂ s-a construit la uzinele „*V. I. Lenin*” din *Pizen*, locomotiva cu turbină din fotografie, prima de acest gen fabricată în țara vecină și prietenă.

STRĂVECHILE MINARETE din Turcia sînt de cîtva timp în renovare. Lucrători pricepuți cățărați la înălțimi amețitoare redau acestor monumente aspectul pe care le-au avut cu sute de ani în urmă. În fotografie, unul din minaretele în reconstrucție din *Istanbul*.

DISCRIMINARE. Imitănd metodele colegilor lor de peste ocean, vameșii englezi au supus-o pe celebra cîntăreață de culoare *Ella Fitzgerald*, cu prilejul sosirii acesteia în Anglia, la o îndelungată și jignitoare percheziție.

CORRIDO LA... MOSCOVA! Fotografia noastră nu reprezintă o luptă de tauri la Madrid, iar toreadorul nu este vreun *Don José*, ci... dresorul sovietic *Viktor Tihonov* de la *Cercul de Stat* din Moscova. Taurul, însă, e la fel de bătaios ca și în celebrele „*corridos*”.

SUCCESUL ARTIȘTILOR AMATORI. În Republica Democrată Germană, cercurilor artistice ale amatorilor li se acordă o deosebită atenție. Iată în fotografie cercul dramatic al școlii medii din Berlin — *Pankow* care a stîrnit entuziasmul publicului prezentînd piesa lui *Schiller* „*Turandot*”.

PIINE LUNGĂ... MINTE SCURTĂ. Cu prilejul unei conferințe pe care urma s-o țină la *Théâtre de l'Étoile*, „*platorul*” *Salvador Dalí* și-a confecționat această nouă „operă” de artă plastică — o piine uriașă. Ea exprimă probabil ideea: decît 12 metri de piine, mai bine un milimetru de creier sănătos. Însă cum spune proverbul: de unde nu e, nici Dumnezeu nu cere!...

SUPRAVIETUITORII „TITANICULUI”. Numai patru persoane au supraviețuit tragicului naufragiu suferit de vasul „*Titanic*”, în Oceanul Atlantic în 1912. Iată-l în fotografie pe cei patru supraviețuitori, adunați la o agapă într-un restaurant din Londra.

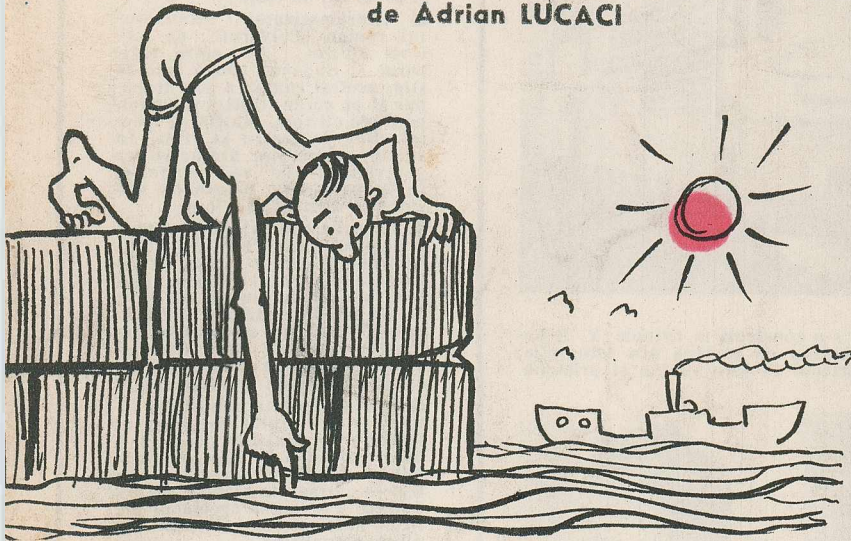
REDACȚIA : BUCUREȘTI Căsuța Postală 3507 of. 33
Tel. 7.60.10, înt. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni : 26 lei
6 luni : 52 lei
un an : 104 lei

ANUL GEOFIZIC INTERNATIONAL în caricatură

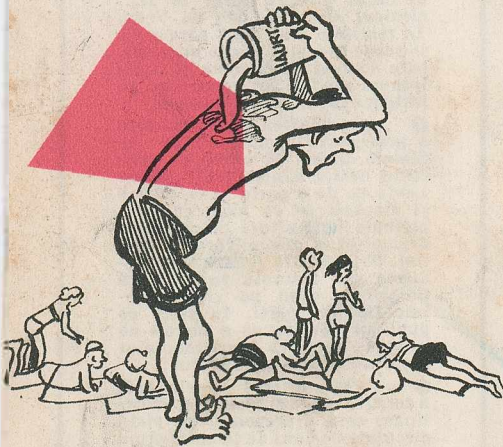
de Adrian LUCACI

Hidrologie.

Expediție polară.

Pete solare.

Observator.

Legea gravitației.

Polul magnetic

Legea atracției universale.